

MEMORIE VAN TOELICHTING

Decreet betreffende het onderwijs XXVII

I. ALGEMENE INLEIDING

1.1. Inleiding

Er zijn met dit decreet betreffende het onderwijs XXVII een drietal doelstellingen.

1. Een aanvulling en verbetering van een aantal bestaande decreten.

Bij hervormingen die zich als gevolg van het legaliteitsbeginsel altijd in een decretale context afspelen, is het niet altijd mogelijk alle consequenties dadelijk in te schatten. Ook de toepassing in de praktijk brengt mee dat een aantal decretale bepalingen nog moeten verfijnd worden. Er dienen zich nieuwe situaties aan, waardoor het nodig is dat de bestaande regelgeving via verbeteringen, het steeds weer evoluerend onderwijsveld volgt. De betrokken doelgroepen (scholen, instellingen, centra en personeel) vragen dan ook dat de overheid omwille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid zo snel mogelijk de nieuwe decretale bepalingen verder afwerkt of aanpast.

Het decreet betreffende het onderwijs XXVIII bevat dan ook een aantal thema's met een aantal technische correcties en verduidelijkingen van bestaande thema- en niveaudecreten.

2. Een reeks maatregelen tot vereenvoudiging in zijn meest ruime zin.

Het gaat hier om vereenvoudigingen in de ruime zin van het woord : verminderingen van administratie, verbetering van juridische teksten, ruimere autonomie voor scholen, centra en instellingen.

Ditmaal gaat het bijna uitsluitend om juridisch technische vereenvoudigingen of in overeenstemming brengen van onderwijsregelgeving met andere regelgeving.

De belangrijkste bepalingen die een administratieve vermindering van de planlast inhouden zijn :

- de organisatie van cursussen levensbeschouwing in het basis- en secundair onderwijs;
- het automatisch verlengen van de GOK-cyclus in het basis- en secundair onderwijs;
- afschaffen van het dossier op erewoord bij minimumpakketten secundair onderwijs en het verbod op het weigeren van leerlingen;
- de aangepaste termijnen voor een accreditatie bij de -opleidingen hoger onderwijs verpleegkunde;
- het schrappen van de afzonderlijke verslaggeving rond elders verworven competenties;
- afschaffen van de goedkeuringsprocedure door de minister voor jaarrekeningen hoger onderwijs met een gunstig advies van de regeringscommissaris;
- automatische verlening van de CLB-omkaderingsperiode;
- afschaffen afwijkingdossier voor internaten die tijdelijk onvoldoende leerlingen hebben.

3. Er zijn ook een reeks maatregelen die opgenomen zijn als gevolg van de Beleidsnota Onderwijs 2014-2019, conceptnota's die beslist zijn op de Vlaamse Regering en de Beleidsbrief 2016-2017.

1.2. Adviezen VLOR, SERV, SYNTRA

De opmerkingen en voorstellen van de adviesorganen worden vermeld bij de respectievelijke artikelen om de leesbaarheid te bevorderen.

1.3. Advies Raad van State

II. VOORNAAMSTE BEPALINGEN

BASISONDERWIJS

Gevalideerde toetsen

Om te garanderen dat alle scholen gebruik maken van toetsen in het kader van hun kwaliteitszorg wordt in de regelgeving ingeschreven, dat elke school gewoon lager onderwijs op het eind van het basisonderwijs alle leerlingen laat deelnemen aan gevalideerde toetsen. In het schooljaar 2017-2018 moeten op die manier twee leergebieden getoetst worden, vanaf het schooljaar 2018-2019 drie leergebieden. De resultaten zijn gericht op het verkrijgen van informatie op schoolniveau over de mate waarin de leerlingen de eindtermen behalen.

Vreemde Talen

Het is de bedoeling om in het basisonderwijs de mogelijkheid van het onderwijs in vreemde talen te versterken. Deze maatregel is tweeledig:

- het stimuleren van taalinitiatie vanaf het eerste jaar lager onderwijs;
- het creëren van de mogelijkheid om, voor leerlingen die reeds een goede basis van de onderwijstaal verworven hebben, vanaf het derde jaar lager onderwijs Frans, Engels of Duits aan te bieden.

Aanwezigheid in het kleuteronderwijs

Het is de bedoeling om het aantal halve dagen dat kleuters aanwezig moeten zijn om rechtstreeks toegelaten te worden tot het gewoon lager onderwijs te verhogen. De maatregel zal in werking treden vanaf het schooljaar 2018-2019. Vanaf dat schooljaar moeten kleuters het voorgaande schooljaar (dus 2017-2018) ingeschreven zijn geweest en ten minste 250 halve dagen aanwezig geweest zijn om recht te hebben op toelating tot het gewoon lager onderwijs.

Getuigschrift basisonderwijs

Er wordt een aanpassing voorgesteld van de regelgeving inzake het getuigschrift basisonderwijs. Het is voortaan de bedoeling dat elke leerling een getuigschrift krijgt. Hetzij een getuigschrift dat zoals voorheen aangeeft dat een leerling in voldoende mate de doelen uit het leerplan bereikt hebben en dat dan toegang geeft tot het eerste leerjaar A. Hetzij een getuigschrift dat – indien de leerling de genoemde doelen niet in voldoende mate bereikt heeft – aangeeft welke doelen wel bereikt zijn en toegang geeft tot het eerste leerjaar B.

BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS

Keuze cursus levensbeschouwing

De organisatie van de cursussen levensbeschouwing vergt van de directies (officieel onderwijs) elk schooljaar opnieuw een belangrijke inspanning inzake organisatie. Belangrijk knelpunt in de organisatie, vormt de mogelijkheid voor de ouders om bij het begin van elk schooljaar de gemaakte keuze te wijzigen. Nu is daar tijd voor tot de achtste kalenderdag na de eerste schooldag.

Het is dan ook de bedoeling te voorzien in een wijziging van de periode waarbinnen ouders een nieuwe keuze kunnen maken, nl. eind juni. De nieuwe regeling geldt vanaf het schooljaar 2017-2018. Met andere woorden, ouders die voor het schooljaar 2017-2018 een nieuwe keuze willen maken, moeten dat voor 30 juni 2017 doen.

Genadejaar internaten

Er wordt nu voor internaten en tehuizen een regelgeving ingeschreven inzake een genadejaar. Daarbij is een belangrijke planlast verminderd omdat het indienen van een dossier met bewijzen inzake bijzondere omstandigheden voor een afwijking op de leerlingennormen, wegvalt.

SECUNDAIR ONDERWIJS

Een drietal technische thema's hebben te maken met minder mogelijkheden inzake programmatie, overheveling, splitsing van scholen.

- De fusie van scholen onmiddellijk gevolgd door afsplitsing wordt in de toekomst nog enkel toegestaan indien het scholen betreft die vrijwillig fuseren en niet hiertoe gedwongen worden omdat ze de rationalisatienorm niet bereiken. Dit betekent dat het gaat om scholen die elk de toepasbare rationalisatienorm bereiken en dat het kadert in een herstructurering die niet resulteert in een groter aantal scholen.

- De programmatie van een niet vrij programmeerbaar structuuronderdeel is toegelaten als in de school of in een andere school van de scholengemeenschap tegelijkertijd een ander structuuronderdeel wordt opgeheven. Dat ander structuuronderdeel kan noch een vrij programmeerbaar structuuronderdeel noch het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers zijn. Dit betekent dat de inruil over de jaren heen bevestigd wordt en niet meer kan teniet gedaan worden door een nieuwe latere vrije programmatie.

-De volledige eerste graad of een volledig studiegebied kan door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd blijven indien het in één keer wordt overgeheveld naar een andere school van hetzelfde schoolbestuur die gelegen is in dezelfde gemeente of naar een andere school die behoort tot dezelfde scholengemeenschap. De school waarnaar wordt overgeheveld mag geen school zijn die moet fuseren of afbouwen ingevolge het niet bereiken van de toepasbare rationalisatienorm.

Minimumpakketten en inschrijven van leerlingen

Er is een maatregel dat vanaf het schooljaar 2016-2017 een schoolbestuur op erewoord moet verklaren geen leerlingen te weigeren omwille van capaciteit of volzetverklaring in een structuuronderdeel dat behoort tot een graad of onderwijsvorm waarvoor een minimumpakket is toegekend. Het is een forfaitair pakket dat waarborgt dat de school de leerplannen volledig kan realiseren. De desbetreffende maatregel is ingegeven door de overweging dat én het toekennen van een minimumpakket én het recht voor een school om leerlingen te weigeren, contradictorisch zijn. Deze maatregel wordt decretaal verankerd, waarbij de verklaring op erewoord wordt opgeheven.

Persoonsvolgende financiering en 21-jarigen

Ten gevolge van de invoering van het systeem van de persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen door het Beleidsdomein Welzijn moet de onderwijsregelgeving aangepast worden.

Er wordt nu voorzien dat naast de mogelijkheid om te verlengen conform het aantal verlengingsaanvragen, waarbij voorrang dient gegeven te worden aan de leerlingen met een eerste verlenging boven de leerlingen met een tweede verlening en zo verder, bijkomend er een mogelijkheid is om voorrang te geven aan de leerlingen met een context die meer ondersteuning noodzaakt.

Daarnaast is ook toegevoegd dat leerlingen waarvoor de gewenste ondersteuning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap opgestart wordt, niet in aanmerking komen voor een verlenging. Indien de gewenste ondersteuning in het kader van

persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen wordt opgestart, nadat de verlenging in onderwijs reeds was toegestaan kan de leerling, indien de betrokken personen dit wensen, wel nog zijn schooljaar afwerken en ingeschreven blijven in de school.

DEELTIJDS SECUNDAIR ONDERWIJS

Toegang tot brugprojecten

Het decreet leren en werken voorziet een totaaltraject voor jongeren binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs, waarbij er afhankelijk van de noden van jongeren kan worden ingestapt in een persoonlijk ontwikkelingstraject, voortraject, brugproject of arbeidsdeelname. Het stelsel voor leren en werken is toegankelijk voor jongeren tussen 15 en 25 jaar, maar wanneer een meerderjarige bij inschrijving niet in de fase arbeidsdeelname kan worden ingeschaald, dient de inschrijving te worden stopgezet. Een inschakeling in een voorafgaand ondersteuningstraject is dus niet mogelijk. Door een grotere instroom van meerderjarige leerlingen vallen zo heel wat leerlingen buiten de focus van de begeleidingstrajecten en missen zo een kans op een duurzame inschakeling in het normaal economisch circuit. De inschaling in een brugproject wordt nu breder voor niet meer leerplichtige jongeren.

Flexibele leertrajecten

Naar analogie met wat reeds bestaat in het voltijds gewoon secundair onderwijs, wordt binnen het stelsel leren en werken de mogelijkheid voorzien voor om onder bepaalde voorwaarden flexibele leertrajecten in te richten voor jongeren die geconfronteerd worden met hoogbegaafdheid, tijdelijke leermoeilijkheden of tijdelijke leerachterstanden.

Uitbreiding van tijdelijke projecten

De bestaande regelgeving stelt dat scholen die deelnemen aan tijdelijke projecten er de mogelijkheid is om af te wijken van bepaalde wettelijke en decretale bepalingen. Het besluit van de Vlaamse Regering op een tijdelijk project, waarin onder meer deze afwijkingen worden geduid, dient steeds te worden bekrachtigd bij decreet door het Vlaams Parlement.

Met het decreet betreffende het onderwijs XXVII wordt voorgesteld dat voor een loutere uitbreiding van het aantal deelnemers aan een proefproject geen bekrachtiging bij decreet noodzakelijk is, op strikte voorwaarde dat er geen nieuwe inhoudelijke afwijkingen zijn van wettelijke en decretale bepalingen.

DUAAL LEREN

Het tijdelijk project "schoolbank op de werkplek" (duaal leren) werd bij besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd op 22 april 2016 en vervolgens bekrachtigd door het Vlaams Parlement op 10 juni 2016. Aan dit besluit worden decretaal de volgende concrete zaken aangepast:

De vereiste dat de klassenraad van het laatst gevolgde structuuronderdeel een advies over arbeidsrijpheid moet geven aan de kandidaat-leerling duaal leren blijkt in de praktijk niet altijd haalbaar. Daarom wordt geëxpliciteerd dat de trajectbegeleider een alternatieve werkwijze kan bepalen indien het beroep doen op die klassenraad om aan de jongere een advies te geven, niet mogelijk is.

Het forfaitair pakket van 12 uren-leraar of lessen dat, als stimulans, wordt toegekend aan de projectscholen voor het schooljaar 2016-2017 wordt ook toegekend voor het schooljaar 2017-2018 als de opstart dan pas plaats vindt.

De leerlingen in de BUSO-projectopleiding "groen- en tuinbeheer" worden samengeteld met de leerlingen van de niet-duale opleiding tuinbouwarbeider voor vaststelling van de vigerende norm van teeltleider.

De voorzitter van het Vlaams Partnerschap wordt toegevoegd aan het experten panel.

VOLWASSENENONDERWIJS

Rationalisatienormen

Om de slagkracht en zichtbaarheid van het volwassenenonderwijs en de rationele aanwending van de middelen te verhogen, is een schaalgrootte voor het volwassenenonderwijs wenselijk. Een verhoging van de schaalgrootte zal de centra in staat stellen om in de toekomst nog beter een kwaliteitsvolle werking te garanderen.

Met het vormen van grotere eenheden CVO worden de volgende doelstellingen bereikt:

- Zichtbaarheid van het volwassenenonderwijs vergroten;
- Maximaal inspelen op de noden en behoeften van de cursist;
- Cursisten volledige trajecten aanbieden;
- Noden specifieke doelgroepen beter invullen;
- Infrastructuur efficiënter benutten;
- Kansen professionalisering en inzetbaarheid personeel vergroten;
- Integratie van logistieke en administratieve taken – rationeel financieel beheer.

Die doelstellingen zijn duidelijk, legitimeit en in het belang van de cursist. De maatregel beoogt het aanbod niet te verminderen maar is er in tegendeel op gericht het te vergroten. Het is de bedoeling om voldoende grote centra te hebben die, in het belang van de cursisten, een rationeel aanbod met volledige trajecten kunnen doen dat evenwichtig verspreid is over verschillende vestigingsplaatsen zonder onderlinge concurrentie.

Minder centra die elk meer slagkracht hebben zullen beter in staat zijn een transparant aanbod bij potentiële cursisten, inbegrepen doelgroepen, bekend te maken, om samenwerking aan te gaan met essentiële partners zoals de Huizen van het Nederlands, de VDAB en gemeenten.

Vanaf 1 september 2019 zal een centrum voor volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid bezit voor meerdere studiegebieden een hogere rationalisatienorm in het secundair volwassenenonderwijs moeten bereikt hebben om in aanmerking te komen voor financiering of subsidiëring.

De centra moeten deze normen niet noodzakelijk zelf tijdens de voorafgaande referentieperiode behaald hebben. Het is ook mogelijk dat via de overheveling een centrum van een ander centrum leraarsuren heeft ontvangen die opgeteld bij de eigen gepresteerde lesuren cursist voldoende zijn om de rationalisatienorm te behalen.

HOGER ONDERWIJS

Vijfjaarlijkse evaluatie EVC en EVK

Binnen de associaties en instellingen en binnen het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) zijn er heel wat evaluatielijnen die de procedures en kwaliteit van het EVC- en EVK gebeuren in ogenschouw nemen.

De conclusie is dan ook dat een extra opvolging door de overheid via de vijfjaarlijkse evaluatie niet langer nodig is.

Accreditatietermijn Opleidingen Verpleegkunde

De vernieuwde opleiding Verpleegkunde start in het academiejaar 2016-2017. De eerste cohorte van reguliere studenten die het vernieuwde curriculum volledig zal afgerond hebben, zal afstuderen in juni 2020. Om de kwaliteit van de vernieuwde opleiding goed te kunnen beoordelen zouden ten minste twee cohorten moeten afgestudeerd zijn. In dit geval is dat juni 2021.

Er wordt dan ook voorgesteld om de geldigheidsduur van de accreditatie van de opleidingen van bachelor in de verpleegkunde ambtshalve te verlengen tot het eind van het academiejaar 2021-2022. Op die manier kunnen er bij de externe kwaliteitsbeoordeling twee cohorten afgestudeerden meegenomen worden. De visitaties van de opleidingen kunnen dan plaatsvinden in de loop van het academiejaar 2021-2022.

Investeringsmiddelen hoger onderwijs

Met het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014 werd het systeem van investeringsmachtigingen voor de hogescholen aangepast, waarbij rekening werd gehouden met de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten. Ook in deze nieuwe regeling werd er bij de hogescholen gewerkt met investeringsmachtigingen en niet met investeringskredieten zoals bij de universiteiten. In de memorie van toelichting bij het hierboven vermelde decreet van 20 december 2013 staat dat het de bedoeling is om in het hoger onderwijs op termijn de huidige investeringsmachtigingen te vervangen door investeringskredieten, dit om te komen tot een uniforme financiering van de investeringsmiddelen in alle instellingen van hoger onderwijs.

De voorbije jaren werden daartoe de nodige maatregelen genomen, zodat vanaf het begrotingsjaar 2018 er dan ook bij de hogescholen gewerkt kan worden met investeringskredieten. Dit betekent zowel voor de hoger onderwijsinstellingen als voor de overheid een vermindering van de administratieve lasten. Met de voorliggende artikelen wordt dan ook de regelgeving terzake aangepast. Van deze beweging wordt gebruik gemaakt om de huidige regelgeving te verduidelijken en te vereenvoudigen, zonder wijzigingen aan te brengen aan het mechanisme. Ook worden alle bedragen vastgelegd op indexniveau 2017.

Jaarrekening

Net zoals bij de begrotingen maken de regeringscommissarissen een gedegene analyse van de jaarrekeningen van de hogescholen en universiteiten. Deze analyse en het daaruit volgend advies gelden als een attestering voor de conformiteit van de jaarrekening aan de wettelijke verplichtingen. Daarenboven gaan de commissarissen na of het financieel evenwicht van de instelling niet in het gedrang wordt gebracht. Bij een positief advies behoeft de jaarrekening dan ook geen verdere goedkeuring meer van de Vlaamse Regering. Op deze manier wordt de administratieve procedure voor de behandelingen van jaarrekeningen ingekort en vereenvoudigd.

Op pensioenstelling

Op dit moment bepaalt de Codex Hoger Onderwijs dat een aanstelling en een benoeming van een personeelslid van een hogeschool of universiteit van rechtswege en zonder vooropzeg eindigt op het moment dat het personeelslid de leeftijdsgrens bereikt heeft of, als het bestuur hiermee instemt, op het einde van het academiejaar waarin het personeelslid de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft. Voor het zelfstandig academisch personeel bepaalt de wet van 4 augustus 1986 dat zij "op rust gesteld op het einde van het academiejaar tijdens hetwelk zij 65 jaar worden, of op een datum gelegen tussen hun 65ste verjaardag en het einde van het lopend academiejaar". Voor de andere personeelsleden van de universiteiten en hogescholen bepaalt de Codex Hoger Onderwijs dat een aanstelling of benoeming van rechtswege en zonder vooropzeg eindigt op het moment dat het personeelslid de leeftijdsgrens bereikt heeft of, als het bestuur hiermee

instemt, op het einde van het academiejaar waarin het personeelslid de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft.

Met de aanpassingen van dit onderwijsdecreet wordt het principe dat voor het zelfstandig academisch personeel geldt, ook ingevoerd voor het onderwijzend personeel van de hogescholen. Een personeelslid dat hierom vraagt, heeft het recht om tot het einde van het academiejaar verder te werken, zonder dat hiervoor de instemming van het instellingsbestuur nodig is.

Voor de leden van het administratief en technisch personeel, waarvoor de inhoud van de functie losstaat van een academiejaar, blijft de huidige regeling behouden dat zij bij het bereiken van de pensioenleeftijd maar kunnen verder werken tot het einde van het academiejaar wanneer het instellingsbestuur hiermee akkoord gaat.

Raad voor betwistingen inzake studievoorgangsbeslissingen

Er zijn een aantal punten ingeschreven om de werking van de Raad te verduidelijken.

-De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen geen nieuwe middelen aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen.

-De regelgeving voorziet in situaties waarbij er sprake is van een "automatische deliberatie" voor studenten die aan de tolerantievoorwaarden voldoen. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd.

-Een studievoortgangsbeslissing is voortaan ook een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling.

Regeringscommissarissen

De huidige regelgeving voorziet in een opsplitsing van het toezicht over regeringscommissarissen exclusief toegewezen aan een universiteit of aan meerdere hogescholen. Het is nu de bedoeling te voorzien in de mogelijkheid om een combinatie van hogescholen en universiteiten toe te wijzen aan een regeringscommissaris.

Bestuurstaal docenten hoger onderwijs

Om de instellingen van hoger onderwijs toe te laten zich op een proactieve en duurzame manier internationaal te positioneren en in functie daarvan een personeelsbeleid te voeren, worden enkele wijzigingen aangebracht in de bepalingen omtrent de vereiste kennis van het Nederlands als bestuurstaal aan Vlaamse universiteiten en hogescholen. Het feit dat de bestuurstaal het Nederlands is, blijft onaangeroerd. Ook blijft het principe gehandhaafd dat anderstalige leden van het onderwijzend en academisch personeel het Nederlands als bestuurstaal moeten beheersen op ERK-niveau B2. Wel wordt de termijn waarop dat B2-niveau moet worden aangetoond verlengd tot uiterlijk 5 jaar na de aanstelling, met dien verstande dat er een verplicht integratietraject wordt ingevoerd waarin op het vlak van de taalkennis binnen de 2 jaar minstens ERK-niveau A2 wordt bereikt.

RECHTSPOSITIE ONDERWIJSPERSONEEL en ONDERWIJSINSPECTIE

Verlof verminderde prestaties vanaf 55 jaar

Het personeelslid met een verlof verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar heeft éénmalig het recht om zijn verlof te beëindigen en zijn betrekking opnieuw op te nemen of opnieuw volledig uit te oefenen vanaf 1 september. Het personeelslid moet in dat geval zijn voornemen medelen aan het schoolbestuur vóór 1 mei. Hij heeft dan nog

één keer de mogelijkheid om gebruik te maken van een verlof voor verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar.

Afschaffing verloven

Met de invoering van het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding en de onderwijsinspectie werd de regelgeving met betrekking tot de verlofstelsels in het onderwijs grondig herschreven. De terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden, de verschillende types afwezigheid voor verminderde prestaties en de afwezigheid van lange duur gewettigd door familiale redenen worden samengevoegd tot één verlofstelsel, nl. de afwezigheid voor verminderde prestaties. Vanaf 1 september 2017 is er geen sprake meer van de terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden. (verlof zonder wedde)

CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING

Het schooljaar 2016-2017 is het laatste jaar van de vastgelegde omkaderingsperiode voor de centra voor leerlingenbegeleiding. In principe start er een nieuwe periode vanaf schooljaar 2017-2018. Er zijn evenwel plannen voor een aangepaste leerlingenbegeleiding en omkadering vanaf het schooljaar 2018-2019. Het is dan ook logisch om de lopende omkaderingsperiode met 1 jaar te verlengen.

Een CLB kan enkel bij de start van een nieuwe omkaderingsperiode fuseren. Een aantal CLB's willen al op 1 september 2017 fuseren. Het wordt mogelijk gemaakt dat centra die willen fuseren dit kunnen, zonder dat hiervoor een nieuwe berekening van de omkadering moet gebeuren. Het gaat enkel om een tijdelijke overgangsmaatregel met behoud van de omkadering van 2016-2017 gedurende één jaar.

STUDIEFINANCIERING

Er worden een aantal aanpassingen doorgevoerd in het decreet studiefinanciering, die noodzakelijk zijn om de afstemming met andere wetgeving te behouden.

-Er worden een tweetal definities aangepast, die van belang zijn bij de toekenning van het recht op studiefinanciering : de definitie van "gehuwd" en de definitie van "wettig verblijf" wordt aangepast.

-Verder wordt het recht op studiefinanciering voor erkende vluchtelingen gegarandeerd, door te bepalen dat wie op 31 december van het betrokken schooljaar de status van erkend vluchteling heeft, – net zoals voorheen – in aanmerking komt voor studiefinanciering.

-Er is voorzien in een beperkte overgangsmaatregel voor studenten die moeten overschakelen bij bachelor verpleegkunde van een opleiding in 180 punten naar een opleiding in 240 punten.

-Er wordt ook verduidelijkt voor een kind dat behoort tot een leefeenheid "ten laste van een andere natuurlijke persoon", er ook bedoeld wordt een kind dat ten gevolge van een gerechtelijke uitspraak geplaatst werd bij een andere natuurlijke persoon (bv. een oom of tante).

III. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 2. BASISONDERWIJS

Artikel II.1

Het begrip individueel aangepast curriculum (IAC) was sinds de introductie ervan met het decreet van 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (M-decreet) niet gedefinieerd. Dit leidt tot discussies over wat een IAC nu wel en niet is. Daarom wordt nu een definitie ingevoegd.

In antwoord op een vraag van de VLOR wordt niet ingaan op het voorstel om de klassenraad te laten beoordelen of het IAC voldoet om een getuigschrift of diploma of attest te behalen. De klassenraad legt het IAC voor aan de onderwijsinspectie om de gelijkwaardigheid van het IAC met het gemeenschappelijk curriculum te beoordelen, indien dit blijkt zo te zijn, dan kan de klassenraad het regulier studiebewijs uitreiken.

Het is verder zo dat uitgaan van het gemeenschappelijk curriculum een te hoge norm is waartegen een IAC wordt afgezet. Het gemeenschappelijk curriculum verwijst naar de leerplannen en dus ook andere doelen bevat. Er is pas van een IAC sprake op het ogenblik dat alle redelijke aanpassingen, met inbegrip van dispenserende maatregelen, onvoldoende of onredelijk zijn om met een leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum te blijven werken. Dispenseren houdt in dat het gemeenschappelijk curriculum al een aanpassing qua doelen heeft ondergaan om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van een leerling. De vrees is dat wanneer men het gemeenschappelijk curriculum als norm neemt, men al heel snel bij individueel aangepaste curricula gaat willen uitkomen wat meteen ook implicaties heeft voor het ingeschreven kunnen worden of ingeschreven kunnen blijven in een gewone school.

Een IAC behoudt steeds een link met het gemeenschappelijk curriculum maar het gaat over doelen op maat die verder gaan dan dispenserende maatregelen. Een IAC is geen gemeenschappelijk curriculum maar een curriculum met leerdoelen op maat.

De leerlingen basisonderwijs met een IAC (gewoon basisonderwijs) krijgen in regel het getuigschrift vermeld in artikel 53, 2° (getuigschrift bereikte doelen basisonderwijs). Dat is ook het geval voor leerlingen met een individueel handelingsplan (IHP) in het buitengewoon onderwijs die het getuigschrift basisonderwijs vermeld in artikel 53, 1° niet krijgen. Leerlingen met een IAC (gewoon onderwijs) en leerlingen met een IHP in het buitengewoon onderwijs kunnen met toepassing van artikel 54 een getuigschrift basisonderwijs vermeld in artikel 53, 1° ontvangen.

Artikel II.2

Het is de bedoeling om het aantal halve dagen dat kleuters aanwezig moeten zijn om rechtstreeks toegelaten te worden tot het gewoon lager onderwijs te verhogen. De maatregel zal in werking treden vanaf het schooljaar 2018-2019. Vanaf dat schooljaar moeten kleuters het voorgaande schooljaar (dus 2017-2018) ingeschreven zijn geweest in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en ten minste 250 halve dagen aanwezig geweest zijn om recht te hebben op toelating tot het gewoon lager onderwijs.

De bepaling dat de klassenraad van het lager onderwijs beslist voor zesjarigen die niet voldoende aanwezig waren, blijft behouden.

De maatregel inzake 250 halve dagen in het kader van kleuterparticipatie moet scholen en ouders aanzetten om de aanwezigheid van kleuters in het kleuteronderwijs nog te verhogen. (Beleidsbrief 2016-2017, punt 1.1.1)

Deze maatregel kan niet los gezien worden van het Actieplan Kleuterparticipatie. In dat plan zijn een aantal zeer gerichte en concrete maatregelen opgenomen die de lokale stakeholders moeten ondersteunen bij het uitwerken van hun kleuterparticipatiebeleid. Het kwantitatief rapport dat vooraf ging aan het actieplan (rapport 'Kleuterparticipatie: inschrijvingen en aanwezigheden – kwantitatief' van het Departement Onderwijs en Vorming, juni 2015) toont het belang van aanwezigheid ook uitgebreid aan. Zo hebben de leerlingen in elke leeftijdsgroep die minder dan 75% aanwezigheid (op een volledig schooljaar) lieten optekenen, significant meer kans op schoolse vertraging. Hoe dichter tegen de leerplichtleeftijd, hoe belangrijker het wordt om meer dan 75% te participeren. Een leerling die tussen de 50% en <75% aanwezig is, heeft op drie- en vierjarige leeftijd een kleine 25% meer kans op schoolse vertraging, op vijfjarige leeftijd loopt dit op tot boven de 90% wat nagenoeg een verdubbeling is van de kans op achterstand.

De verhoging van de aanwezigheid zal uitgebreid gecommuniceerd worden, zodat ouders op de hoogte zijn van de nieuwe bepalingen.

Dat klassenraden zich mogelijks over meer leerlingen zullen moeten buigen voor de toelating tot het lager onderwijs is in het belang van de leerlingen.

Artikel II.3

De organisatie van de cursussen levensbeschouwing vergt van de directies (officieel onderwijs) elk schooljaar opnieuw een zware inspanning. Directies stellen zelfs dat dat vaak ingewikkelder en moeilijker is dan het roosteren van de andere leergebieden/vakken. Enerzijds zijn er de verschillende formulieren die met de organisatie van levensbeschouwing te maken hebben. Anderzijds hebben directeurs, omwille van de aard van het vak, veel minder impact op het wie, wat en hoe. Belangrijk knelpunt in de organisatie, vormt de mogelijkheid voor de ouders om bij het begin van elk schooljaar de gemaakte keuze te wijzigen. Nu is daar tijd voor tot de achtste kalenderdag na de eerste schooldag (september). (Vlaams Parlement, 2015-2016, Vraag om uitleg, 2595, 29 september 2016)

Het recht om de keuze te wijzigen is en blijft belangrijk, maar het is voor directies belangrijk die nieuwe keuze te kennen voor het einde van het lopende schooljaar. Op die manier kan de voorbereiding van de organisatie van het nieuwe schooljaar, ook voor de levensbeschouwelijke vakken veel vlotter verlopen.

De aanpassing van de regelgeving voorziet dus een wijziging van de periode waarbinnen ouders een nieuwe keuze kunnen maken. (juni) De nieuwe regeling geldt vanaf het schooljaar 2017-2018. Met andere woorden, ouders die voor het schooljaar 2017-2018 een nieuwe keuze willen maken, moeten dat voor 30 juni 2017 doen.

Het artikel 29 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en artikel 98 van de Codex Secundair Onderwijs moeten daaraan aangepast worden.

In antwoord op de VLOR wordt gesteld dat de datum van 30 juni behouden blijft. De datum van 30 juni is omstandig overlegd met de instanties betrokken bij het levensbeschouwelijk onderwijs. Het is daarbij ook van belang de keuzevrijheid van de ouders niet in een belangrijke mate te beperken. De ouders moeten de keuze kunnen behouden tot een redelijk tijdstip, nl. het feitelijke einde (30 juni) van het voorafgaand schooljaar.

De terugwerkende kracht op 1 januari 2017 heeft te maken met de goede werking van het onderwijs en is in het belang van de ouders en de scholen. Die beschikken zo over voldoende tijd om informatie te bekomen omtrent de nieuwe regeling die geldt vanaf 1 september 2017, maar al zijn gevolgen heeft in de inschrijvingsperiode begin 2017.

Artikel II.4

Momenteel wordt niet bepaald hoe lang het proces van afweging van de redelijkheid van aanpassingen kan duren als een leerling met een verslag voor toegang tot buitengewoon onderwijs zich inschrijft in een school voor gewoon onderwijs. In de praktijk wordt echter vastgesteld dat er zowel bij scholen als bij ouders nood is aan een duidelijkere bepaling van die termijn.

Het overleg over de redelijkheid van aanpassingen wordt – ook bij inschrijvingen voor het daaropvolgende schooljaar – binnen redelijke termijn na de inschrijving georganiseerd. De beslissing over het volgen van een gemeenschappelijk of individueel aangepast curriculum en de redelijkheid van de aanpassingen, volgt uit dat overleg. Deze beslissing kan dus genomen worden voor de start van de lesbijwoning. De beslissing wordt in ieder geval uiterlijk 60 kalenderdagen na de start van de lesbijwoning genomen.

Er is dan ook een verduidelijking opgesteld voor ouders en scholen dat het overleg meteen moet worden opgestart na inschrijving, en binnen redelijke termijn moet leiden tot een beslissing over de proportionaliteit van de aanpassingen.

De onderwijsoverheid zal op vraag van de VLOR via omzendbrief duidelijke communicatie bezorgen over deze bepalingen aan scholen, ouders en andere instanties, waarbij precies wordt aangegeven welke beslissing de school binnen welke termijn moet nemen, wie welke beslissing neemt en hoe die beslissingen zich tot elkaar verhouden.

Artikel II.5

In de huidige regelgeving (decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 43) is het Frans verplicht in het vijfde en zesde jaar van het gewoon lager onderwijs.

In de Brusselse scholen kan Frans vanaf het eerste jaar gewoon lager onderwijs aangeboden worden. In de scholen buiten Brussel kan Frans aangeboden worden vanaf het derde jaar gewoon lager onderwijs, op voorwaarde dat de leerlingen de onderwijstaal, het Nederlands, voldoende beheersen.

Daarnaast behoren taalinitiaties in het Frans, Engels en Duits facultatief tot het onderwijsaanbod van het gewoon basisonderwijs. Er moet momenteel steeds gestart worden met taalinitiatie Frans.

Het is nu de bedoeling om in het basisonderwijs de mogelijkheid van het onderwijs in vreemde talen verder te versterken. De maatregel is tweeledig:

- het stimuleren van taalinitiatie vanaf het eerste jaar lager onderwijs;
- het creëren van de mogelijkheid om, voor leerlingen die reeds een goede basis van het Nederlands verworven hebben, vanaf het derde jaar lager onderwijs Engels of Duits (naast de reeds bestaande mogelijkheid voor Frans) aan te bieden.

(Beleidsnota Onderwijs, 2014-2019; Beleidsbrief Onderwijs 2016-2017, punt 1.7)

In antwoord op de VLOR wordt gesteld dat het voorgestelde artikel afgesproken is in de conceptnota modernisering secundair onderwijs, basisonderwijs en eerste graad. Het is een maatregel die scholen meer mogelijkheden en vrijheid om daarvan gebruik te maken, biedt: scholen kunnen voortaan ook vrijwillig Engels en Duits aanbieden, naast Frans. Elke maatregel die scholen mogelijkheden en vrijheid laat kan leiden tot verschillen tussen scholen. Het is geen goede zaak om reden van verschillen tussen scholen, ze geen mogelijkheden en vrijheid meer te geven. Er zijn nu ook reeds scholen die meer dan andere inzetten op bepaalde topics en zich daarin profileren (muzische vorming, sport, STEM, ...). Wat van belang is, is dat alle scholen zoveel mogelijk leerlingen brengen tot de verplichte eindtermen. Het staat scholen vrij om daar bovenop

meer aan te bieden en daarbij eigen accenten te leggen.

Het stimuleren van taalinitiatie vanaf het eerste jaar lager onderwijs vergt geen decretale aanpassingen, aangezien taalinitiatie Frans, Engels, Duits nu reeds mogelijk is vanaf het eerste jaar kleuteronderwijs. Het stimuleren kan gebeuren via de gebruikelijke kanalen naar scholen zoals Schooldirect, Klasse, Klascement, door medewerking van de pedagogische begeleidingsdiensten, ...

Het mogen aanbieden van taallessen Frans vanaf het derde jaar lager onderwijs vergt evenmin decretale wijziging en is nu reeds mogelijk. De prioriteit voor de taalinitiatie Frans valt wel weg.

De bestaande regeling met betrekking tot het Frans in Brussel blijft behouden.

Het mogen aanbieden van Engels en Duits vanaf het derde jaar lager onderwijs vergt een decretale aanpassing aan artikel 43 van het decreet basisonderwijs.

Met de aanpassing van dit onderwijsdecreet wordt aangegeven dat Duits en/of Engels facultatief aangeboden kunnen worden. Het gaat om een facultatief aanbod wat betekent 'niet verplicht' aan te bieden, het is de school die autonoom beslist.

De term 'facultatief' wordt ook nu reeds al jaren, in artikel 43 van het decreet basisonderwijs gebruikt, met betrekking tot de taalinitiatie.

Het is steeds de school die – met uitzondering van godsdienst/zedenleer – beslist hoeveel onderwijstijd ze aan een bepaald leerthema besteedt. Omdat dit niet ten koste zou gaan van voldoende kennis van het Nederlands legt de overheid wel op dat scholen Duits/Engels enkel kunnen aanbieden op voorwaarde dat de leerlingen het Nederlands voldoende beheersen.

Bij de keuze voor onderwijs in Engels of Duits neemt de school beslissingen binnen de bestaande inzetbaarheid van de personeelsleden lager onderwijs. Dat houdt in dat als ze er een personeelslid voor wil aantrekken of dat een bestaand personeelslid Duits of Engels wil opnemen, dat dit dan steeds is binnen het kader van de huidige bekwaamheidsbewijzen voor onderwijzend personeel in het lager onderwijs.

Het artikel 43 is niet van toepassing op de Franstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten die deel uitmaken van het Nederlandse taalgebied, aangezien het vreemdetalenonderwijs in deze scholen geregeld wordt door de taalwetgeving van 1963 en de Vlaamse overheid hiervoor niet bevoegd is.

Het artikel 43 is dus enkel van toepassing op Nederlandstalige scholen. Vanuit die optiek kan de term 'onderwijstaal', die elders in het decreet basisonderwijs gebruikt wordt (en die in een beperkt aantal scholen niet het Nederlands maar het Frans is) hier vervangen worden door het Nederlands.

Artikel II.6, II.7

Scholen zijn de eerste verantwoordelijke voor hun (interne) kwaliteitszorg. Om scholen hierin te ondersteunen wil de overheid een toetstoolkit ter beschikking stellen met een set van gevalideerde proeven. Zie bijvoorbeeld de toolkit die aangeboden is in functie van de taalscreening bij de overgang kleuter-lager en lager-secundair onderwijs.

Deze toetstoolkit zal (gevalideerde) proeven bevatten die veel scholen ook vandaag reeds bij hun leerlingen afnemen. (OVSG-toetsen, interdiocesane proeven, paralleltoetsen, ..) De toetstoolkit zal ook verschillende leergebieden bevatten.

Scholen kunnen uit deze toolkit kiezen in functie van hun eigen kwaliteitsbeleid. Indien scholen gebruik wensen te maken van andere toetsinstrumenten, dan kan dit, mits het om gevalideerde instrumenten gaat.

Om te garanderen dat alle scholen gebruik maken van gevalideerde toetsen in het kader van hun kwaliteitszorg wordt in de regelgeving ingeschreven dat elke school gewoon lager onderwijs op het eind van het basisonderwijs alle leerlingen laat deelnemen aan gevalideerde toetsen. In het schooljaar 2017-2018 moeten op die manier twee leergebieden getoetst worden, vanaf het schooljaar 2018-2019 drie leergebieden. De resultaten zijn gericht op het verkrijgen van informatie op schoolniveau over de mate waarin de leerlingen de eindtermen behalen. Het is dus niet de bedoeling dat de resultaten bepalen welke leerlingen het getuigschrift basisonderwijs behalen. Dit blijft de bevoegdheid van de klassenraad en is idealiter gesteund op een brede evaluatie van de leerling. Het resultaat van een gevalideerde toets kan wel één van de elementen zijn waar de klassenraad in zijn totale beoordeling rekening mee houdt. (Beleidsbrief Onderwijs, 2016-2017, punt 1.1.2).

Tijdens de schooldoorlichting zal de onderwijsinspectie het gebruik van gevalideerde toetsen in het kader van interne kwaliteitszorg meenemen.

In een verdeeld advies stelt de VLOR dat men kan de verplichting aanvaarden om voor minstens één leergebied gevalideerde toetsen af te nemen, op voorwaarde dat de scholen zelf mogen kiezen welke toetsen zij afnemen en als die toetsen alleen gebruikt worden voor interne kwaliteitszorg en kwaliteitscontrole op systeemniveau. De VLOR verzet zich tegen de uitbreiding naar twee of meer leergebieden. Het is aan de scholen om te bepalen hoe ze de brede evaluatie van de leerlingen vormgeven. Ze moeten het vertrouwen krijgen van de overheid dat ze dat op kwaliteitsvolle wijze zullen doen.

Ter informatie aan de VLOR wordt medegedeeld dat de onderwijsoverheid de scholen niet verplicht om gevalideerde toetsen "in te zetten in het kader van de beoordeling van individuele leerlingen". Dit is niet opgenomen in de decreetstekst. Integendeel, de decreetstekst stelt dat : "de resultaten van de toetsafnames zijn gericht op het verkrijgen van informatie op schoolniveau over de mate waarin de leerlingenpopulatie de eindtermen bereikt en ze worden aangewend in het kader van interne kwaliteitszorg". Dit is dus de enige doelstelling : interne kwaliteitszorg op schoolniveau.

De vrijheid van onderwijs staat niet eraan in de weg dat de bevoegde wetgever, met het oog op het verzekeren van de kwaliteit en de onderlinge gelijkwaardigheid van het met overheidsmiddelen verstrekte onderwijs, maatregelen neemt die op de onderwijsinstellingen van algemene toepassing zijn, ongeacht de eigenheid van het door hen verstrekte onderwijs. De mogelijkheid bestaat om door de decreetgever gevalideerde gelijkwaardige afwijkende eindtermen te hanteren, maar die mogelijkheid neemt niet weg dat het gefinancierd en gesubsidieerd onderwijs aan door de decreetgever uitgewerkte kwaliteitsnormen onderhevig is.

Zelfs het huisonderwijs (zie arresten Grondwettelijk Hof voor het Nederlandstalig en Franstalig onderwijs) wordt aan een kwaliteitstoezicht onderworpen, om na te gaan of die leerlingen een onderwijs genieten dat hun de kans biedt om in de maatschappij te functioneren, een verdere studie (secundair onderwijs) aan te vatten of beroepsactiviteiten uit te oefenen.

Een maatregel zoals de verplichting van afname voor zelf te kiezen, weliswaar gevalideerde, toetsen op schoolniveau, sluit aan bij het kwaliteitskader en houdt in dat scholen verplicht zijn bepaalde leerinhouden te toetsen naar voldoende niveau. Er zijn verschillende gevalideerde toetsen en daaruit kan de school op eigen beslissing een keuze maken. Verder gaat het om toetsen van leerinhouden over de leerinhouden die de school zelf heeft bepaald binnen het kader van de eindtermen, desgevallend op basis van gelijkwaardig verklaarde afwijkende eindtermen. Door de gelijkwaardigheid zullen ze voldoende aansluiten bij de reguliere eindtermen.

Artikel II.8, II.9, II.10, II.11

Het decreet basisonderwijs bepaalt momenteel dat leerlingen die in voldoende mate de doelen uit het leerplan die het bereiken van de eindtermen beogen bereikt hebben een getuigschrift basisonderwijs kunnen krijgen. Het is steeds de klassenraad die hier autonoom over oordeelt.

Leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet krijgen hebben nu recht op een schriftelijke motivering met inbegrip van bijzondere aandachtspunten voor de verdere schoolloopbaan en een verklaring met de vermelding van het aantal en het soort van gevolgde schooljaren lager onderwijs. Het meegeven van aandachtspunten is zeker zinvol maar honoreert minder wat de leerlingen wél al verworven hebben. Deze verklaring wordt bijgevolg vervangen door een getuigschrift dat aangeeft welke doelen de leerling in het basisonderwijs heeft bereikt.

Er komen dus twee soorten getuigschriften in het basisonderwijs:

- Het getuigschrift basisonderwijs dat, net zoals nu het geval is, aangeeft dat de leerling in voldoende mate de doelen uit het leerplan die het bereiken van de eindtermen beogen, bereikt heeft;
- Voor leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet krijgen, het getuigschrift dat aangeeft welke doelen de leerlingen bereikt hebben.

Het introduceren van twee soorten getuigschriften verhindert geenszins dat de toekenning van dit getuigschrift gebeurt op basis van een brede evaluatie. Het blijft de klassenraad die, op basis van de elementen waarop ze beschikt, de leerling breed kan evalueren en op basis van deze evaluatie beslist welk getuigschrift toegekend wordt. Leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet behalen, in tegenstelling tot vandaag, honoreren in de doelen die ze wel verworven hebben en hen daarover ook een getuigschrift geven, past wel degelijk in de ontwikkelingsgerichte benadering waarnaar de VLOR vraagt.

De regelgeving basisonderwijs in zijn geheel is zo opgesteld dat de ouders in beroep kunnen gaan als een leerling het getuigschrift basisonderwijs niet krijgt. Er is dus een volle beroepsprocedure mogelijk voor die beslissingen die er toe leiden dat de leerling niet naar 1A secundair onderwijs, mag.

Het is niet de bedoeling dat ouders in beroep kan gaan als de leerling het getuigschrift met de behaalde doelen niet krijgt. Het is ook niet de bedoeling dat de ouders in beroep kan gaan omdat ze vinden dat op het getuigschrift behaalde doelen er een bepaald doel te weinig of te veel staat. Daarover kunnen de ouders wel in gesprek gaan met de directie.

In het decreet basisonderwijs worden hieromtrent de principes ingeschreven. De concrete uitwerking zal gebeuren via aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs.

In de regelgeving basisonderwijs worden de twee soorten getuigschriften ingeschreven. De toelating tot 1A en tot 1B op basis van deze getuigschriften wordt later ingeschreven

in de regelgeving secundair onderwijs (= toelatingsvoorwaarden secundair onderwijs). Het getuigschrift basisonderwijs zal toegang verlenen tot 1A, het getuigschrift van bereikte doelen tot 1B.

In de artikelen 55, 56 en 57bis blijft op enkele plaatsen bewust de term 'getuigschrift basisonderwijs' behouden, omdat daar enkel het getuigschrift zoals bedoeld in het nieuwe artikel 53, 1° bedoeld wordt (en niet het getuigschrift van bereikte doelen uit het nieuwe artikel 53, 2°).

Artikel II.12

Technische correctie. In de regelgeving werd voor het buitengewoon basisonderwijs inzake programmatie en rationalisatie van scholen buitengewoon onderwijs de correcte terminologie (verschil tussen oprichting en programmatie) ingevoerd, daardoor is de indeling van hoofdstuk VIII van het decreet basisonderwijs gewijzigd en zijn de betreffende artikelen aangepast en herschikt. Daarnaast werden de telmomenten in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs geharmoniseerd.

Het invoeren van deze harmonisering heeft voor gevolg dat een school voor buitengewoon basisonderwijs die herstructureert per definitie één jaar op de eerste schooldag van oktober telt. In het oude systeem kon dit één of twee jaar zijn. Bij de aanpassing van de artikelen in het kader de harmonisering is het artikel 101 met betrekking tot het oprichten van "een type van vrije keuze" uit het oog verloren. Dit heeft voor gevolg dat een school bij het oprichten van een type van vrije keuze 2 jaar na elkaar moet voldoen aan de vastgelegde rationalisatienormen. Dit is in tegenspraak met de uitgangspunten van de vereenvoudiging om één keer te tellen bij een herstructurering. Bijgevolg wordt het artikel 101 aangepast conform het artikel 111.

Artikel II.13

De huidige driejarige GOK-cyclus in het buitengewoon basisonderwijs, waarbij aan scholen bijkomende omkaderingsmiddelen voor gelijke onderwijskansen worden toegekend, loopt tot en met het schooljaar 2016-2017. Bij ongewijzigd beleid start vanaf het schooljaar 2017-2018 een nieuwe driejarige periode. Ter informatie is het zo dat de GOK-middelen integraal deel uitmaken van het loonmodel en als zodanig structureel in de onderwijsbegroting zijn vervat.

Omdat het M-decreet een impact heeft op de leerlingenaantallen van de doelgroepen die voorwerp zijn van de GOK-maatregel (type 1, type basisaanbod, type 3) zouden scholen die nu aanvullende lestijden ontvangen bij hertelling in de problemen kunnen komen om de norm van 40% concentratiegraad te bereiken. Het is de bedoeling om dergelijk impact bovenop de andere effecten van het M-decreet voorlopig te vermijden. Daarom wordt voorgesteld de huidige GOK-cyclus met één schooljaar (2017-2018) te verlengen, met handhaving van de aan elke school toegekende middelen.

HOOFDSTUK 3. SECUNDAIR ONDERWIJS

Afdeling 1. Codex Secundair Onderwijs

Artikel III.1, 1°, III.21

Het begrip individueel aangepast curriculum (IAC) was sinds de introductie ervan met het decreet van 2014 betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (M-decreet) niet gedefinieerd. Dit leidt echter tot verwarring met de reeds eerder bestaande flexibele leertrajecten in het voltijds secundair onderwijs en tot discussies over wat een IAC nu wel en niet is. Daarom wordt nu een definitie ingevoegd.

In antwoord op een vraag van de VLOR wordt niet ingaan op het voorstel om de klassenraad te laten beoordelen of het IAC voldoet om een getuigschrift of diploma of attest te behalen. De klassenraad legt het IAC voor aan de onderwijsinspectie om de gelijkwaardigheid van het IAC met het gemeenschappelijk curriculum te beoordelen, indien dit blijkt zo te zijn, dan kan de klassenraad het regulier studiebewijs uitreiken.

Er is in de definitie wel toegevoegd dat het individueel aangepast curriculum beoogt ook ofwel de participatie aan de maatschappij, eventueel in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is, ofwel de arbeidsdeelname in een omgeving waar in ondersteuning voorzien is, ofwel de tewerkstelling in een werkomgeving waar in ondersteuning voorzien is, ofwel de tewerkstelling in het gewone arbeidsmilieu, ofwel de verdere studies.

Het is verder zo dat uitgaan van het gemeenschappelijk curriculum een te hoge norm is waartegen een IAC wordt afgezet. Het gemeenschappelijk curriculum verwijst naar de leerplannen en dus ook andere doelen bevat. Er is pas van een IAC sprake op het ogenblik dat alle redelijke aanpassingen, met inbegrip van dispenserende maatregelen, onvoldoende of onredelijk zijn om met een leerling binnen het gemeenschappelijk curriculum te blijven werken. Dispenseren houdt in dat het gemeenschappelijk curriculum al een aanpassing qua doelen heeft ondergaan om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van een leerling. De vrees is dat wanneer men het gemeenschappelijk curriculum als norm neemt, men al heel snel bij individueel aangepaste curricula gaat willen uitkomen wat meteen ook implicaties heeft voor het ingeschreven kunnen worden of ingeschreven kunnen blijven in een gewone school.

Een IAC behoudt steeds een link met het gemeenschappelijk curriculum maar het gaat over doelen op maat die verder gaan dan dispenserende maatregelen. Een IAC is geen gemeenschappelijk curriculum maar een curriculum met leerdoelen op maat.

Artikel III.1, 2°

Het begrip sociaal maatschappelijke trainingen wordt gebruikt in artikel 334/1, maar dit begrip is niet gedefinieerd. De definitie wordt nu ingevoegd.

De begrippen "betaalde of onbetaalde arbeid" worden bewust gebruikt. Het begrip onbetaalde of onbezoldigde arbeid is een begrip dat ook wordt gehanteerd door de FOD Werk en Arbeid (WASO). Er zijn momenteel verschillende vormen van onbetaalde arbeid: naast vrijwilligerswerk is er ook nog begeleid werk als vorm van onbetaalde arbeid.

Artikel III.2

Zie memorie van toelichting bij artikel II.3.

Artikel III.3

De Vlaamse Regering heeft bij besluit van 30 augustus 2016 de maatregel ingevoerd dat vanaf het schooljaar 2016-2017 een schoolbestuur op erewoord moet verklaren geen leerlingen te weigeren omwille van capaciteit of volzetverklaring in een structuuronderdeel dat behoort tot een graad of onderwijsvorm van het voltijds gewoon secundair onderwijs waarvoor een minimumpakket is toegekend. Een dergelijk pakket uren-leraar komt in de plaats van het pakket uren-leraar dat wordt berekend volgens het aantal leerlingen als de school aan bepaalde voorwaarden voldoet (besluit Vlaamse Regering van 31 juli 1990), waaronder een relatief gering aantal leerlingen tellen. Het is een forfaitair pakket dat waarborgt dat de school de leerplannen volledig kan realiseren. De desbetreffende regeringsmaatregel is ingegeven door de overweging dat én het toekennen van een minimumpakket én het recht voor een school om leerlingen te weigeren, contradictorisch zijn.

De manier evenwel waarop dit wordt geformaliseerd, nl. de verklaring op erewoord, kan tot juridische of interpretatieproblemen leiden vermits het een uitvoeringsmaatregel is die in beginsel ondergeschikt blijft aan de decreetbepalingen inzake inschrijvingsrecht en de weigeringen daarop. Zonder aan de inhoudelijke strekking te raken is het daarom opportuun de betrokken maatregel decretaal te verankeren en de verklaring op erewoord, mede in het kader van reductie van administratieve planlast, op te heffen.

Artikel III.4

Momenteel spreekt artikel 110/11 van de Codex Secundair Onderwijs over een 'redelijke termijn' waarbinnen de afweging moet gebeuren. In de praktijk wordt echter vastgesteld dat er zowel bij scholen als bij ouders nood is aan een duidelijkere bepaling van die termijn.

Het overleg over de redelijkheid van aanpassingen wordt – ook bij inschrijvingen voor het daaropvolgende schooljaar - meteen na de inschrijving georganiseerd. De beslissing over het volgen van een gemeenschappelijk of individueel aangepast curriculum en de redelijkheid van de aanpassingen, moet uiterlijk 60 kalenderdagen na de start van de lesbijwoning genomen worden.

Artikel III.5

Momenteel is de mogelijkheid tot lesbijwoning in het gewoon onderwijs vanuit het buitengewoon onderwijs beperkt tot opleidingsvorm 3 en 4.

Deze mogelijkheid wordt nu uitgebreid tot alle opleidingsvormen.

De verschillende mogelijkheden van lesbijwoning zien er als volgt uit :

<i>Lesbijwoning ...</i>	<i>van leerling ingeschreven in buitengewoon so ov3 en ov4</i>	<i>van leerling ingeschreven in buitengewoon so ov 1 en ov2</i>	<i>van leerling ingeschreven in gewoon voltijds so</i>
In andere school gewoon voltijds secundair onderwijs	Kan	Wordt mogelijk gemaakt door OD 27	Kan
In andere school buitengewoon secundair onderwijs	Kan enkel in identieke administratieve groep	Kan enkel in identieke administratieve groep	Kan niet
In andere ov/type buitengewoon secundair onderwijs	Kan niet	Kan niet	Kan niet

Artikel III.6

Voor de oprichting van een totaal nieuwe school gelden niet alleen de programmatienormen, uitgedrukt in een te bereiken minimumaantal leerlingen, maar ook de programmatienormen voor afzonderlijke structuuronderdelen. Een secundaire school is immers een bundeling van afzonderlijke structuuronderdelen (studierichtingen). Gelijkijdige programmatie van structuuronderdelen op verschillende leerjaarniveaus is momenteel al toegelaten. De oprichting van een nieuwe school echter veronderstelt de geleidelijke uitbouw, leerjaar na leerjaar te beginnen met het eerste leerjaar van de eerste graad, en zonder onderbreking. De Codex Secundair Onderwijs bevat met andere woorden bepalingen enerzijds rond nieuwe scholen en anderzijds rond structuuronderdelen die niet compatibel zijn. De voorliggende maatregel maakt hieraan

een einde, in die zin dat de progressieve, jaar-na-jaar uitbouw van een nieuwe school niet langer verplicht is.

Artikel III.7

Een school voor secundair onderwijs die twee jaar op rij de toepasbare rationalisatienorm niet haalt, heeft twee opties: ofwel afbouw, ofwel fusie (door opslorping of samenvoeging) met een andere school. Twee of meer scholen die fuseren, kunnen onmiddellijk erna overgaan tot afsplitsing en onderbrenging in een autonome school van een deel van het globaal studieaanbod (afplitsing van eerste graad of van een of meer studiegebieden). Elk van de scholen die na die ingreep overblijft, moet weliswaar een programmatienorm halen (minimum aantal leerlingen) maar als de totale schoolpopulatie voldoende groot is, stelt dat geen probleem.

Echter, een dergelijke herstructurering waardoor er finaal niet minder scholen resten, ondermijnt de relevantie van de fusie. Er vinden namelijk bewegingen plaats in het onderwijslandschap die niet per sé de transparantie van het aanbod en de beheersing van de overheidsuitgaven ten goede komen. De decreetgeving is dan ook ter zake onvoldoende sluitend. Om dit naar de toekomst toe te vermijden, wordt de fusie van scholen onmiddellijk gevolgd door afsplitsing nog enkel toegestaan indien het scholen betreft die vrijwillig fuseren en niet hiertoe gedwongen worden omdat ze de rationalisatienorm niet bereiken.

Artikel III.8

Een school voor secundair onderwijs kan op twee wijzen worden opgericht: hetzij door fusie en afsplitsing (herstructurering) van bestaande scholen, hetzij door oprichting van een totaal nieuwe entiteit. Oprichting van een school impliceert echter tevens oprichting van een of meer structuuronderdelen (opleidingen), waardoor niet alleen de programmatienormen voor een school (uitgedrukt in een minimum leerlingenaantal) maar tevens de programmatienormen voor een structuuronderdeel van toepassing zijn. De huidige regelgeving laat op het niveau tweede en derde graad slechts vrije programmaties toe, vertrekkend vanuit een in de school bestaand opleidingsaanbod. Een totaal nieuwe school kan bij oprichting of uitbouw na de eerste graad hieraan niet voldoen. Deze lacune wordt thans opgeheven door expliciet een afwijkmogelijkheid in hoofde van de Vlaamse Regering te voorzien.

Artikel III.9

Op dit ogenblik wordt gewerkt met enerzijds een beperkte groep vrij programmeerbare structuuronderdelen (inzonderheid STEM-georiënteerd) en anderzijds niet-programmeerbare structuuronderdelen. Op die laatste categorie zijn uitzonderingen door de Vlaamse Regering mogelijk in twee gevallen: hetzij om studiecontinuïteit te garanderen, hetzij op basis van inruil. Inruil betekent dat in de betrokken school of scholengemeenschap een ander structuuronderdeel wordt opgeheven om de programmatie mogelijk te maken. De huidige decreetgeving bevat wat dat betreft een lacune, nl. het structuuronderdeel dat wordt opgeheven kan tot de categorie "vrij programmeerbaar" behoren en zodoende, vanaf één jaar na de opheffing, probleemloos worden heropgestart. De inruil is dan finaal zonder voorwerp gebleken. De voorliggende maatregel maakt hieraan een einde.

Het artikel heeft als ingangsdatum 1 september 2017 en heeft dus als doel impact te hebben op de aanvragen voor structuuronderdelen die effectief starten op 1 september 2018. Er wordt hiermee niet ingegrepen op de lopende aanvragen (2016-2017) op basis van de nu bestaande regelgeving, waardoor aanvragen voor structuuronderdelen die starten op 1 september 2017 niet gehinderd worden door deze nieuwe regelgeving.

Artikel III.10

Een school die de rationalisatienorm, uitgedrukt in een minimumaantal leerlingen, niet bereikt, heeft na één gedoogjaar decretaal twee opties: fusie of afbouw. Het is de bevoegdheid van het schoolbestuur om die keuze te maken.

In de praktijk wordt evenwel vastgesteld dat die verplichte ingreep soms wordt omzeild door het studieaanbod uit te breiden via de techniek van overheveling. Overheveling houdt in dat de eerste graad of een studiegebied van de ene naar de andere school in één beweging op 1 september overgaat. Voor de toepassing van alle normeringen wordt die overheveling geacht reeds op 1 februari (teldatum) van het voorafgaand schooljaar te hebben plaats gevonden, waardoor de school die op de teldatum met eigen leerlingen de rationalisatienorm niet bereikt plots, zonder één leerling meer, wel aan die norm komt. Dergelijke constructies ondermijnen de filosofie van de decreetgeving op de rationalisatienormen. De voorliggende maatregel maakt hieraan een einde door overheveling te verbieden naar een school die tot fusie of afbouw is verplicht.

Artikel III.11, III.12

Zie memorie van toelichting bij artikel II.13.

De huidige driejarige GOK-cyclus in het voltijds gewoon secundair onderwijs, waarbij aan scholen extra omkaderingsmiddelen voor gelijke onderwijskansen worden toegekend, loopt tot en met het schooljaar 2016-2017. Bij ongewijzigd beleid start vanaf het schooljaar 2017-2018 een nieuwe driejarige periode, ermee rekening houdend dat de GOK-middelen integraal deel uitmaken van het loonmodel en als zodanig structureel in de onderwijsbegroting zijn vervat.

Er is ook het masterplan secundair onderwijs dat de integratie van de GOK-middelen in de reguliere omkadering in het vooruitzicht stelt. Om een en ander qua timing met elkaar te laten sporen wordt voorgesteld de huidige GOK-cyclus met één schooljaar (2017-2018) te verlengen, met handhaving van de aan elke school toegekende middelen.

Artikel III.13

Technische correctie. Er stond in het betrokken artikel van de Codex Secundair Onderwijs verkeerdelijk een verwijzing naar een artikel dat enkel van toepassing is in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Dit wordt nu vervangen door de inhoudelijke omschrijving van dit artikel voor wat betreft het buitengewoon secundair onderwijs.

Artikel III.14

In dit artikel worden voor het buitengewoon onderwijs een aantal zaken geregeld in opvolging van de invoering door het beleidsdomein Welzijn van de persoonsvolgende financiering (PVF).

1°Ten gevolge van de invoering van het systeem van de persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen moet het artikel in verband met de verlengingen voor plus 21 jarigen aangepast worden.

De persoonsvolgende financiering wordt voor meerderjarigen vanaf 1 januari 2017 ingevoerd door het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.

In 2° is voorzien dat naast de mogelijkheid om te verlengen conform het aantal verlengingsaanvragen, waarbij voorrang dient gegeven te worden aan de leerlingen met een eerste verlenging boven de leerlingen met een tweede verlenging en zo verder, bijkomend er een mogelijkheid is om voorrang te geven aan de leerlingen met een context die meer ondersteuning noodzaakt.

Daarnaast is ook toegevoegd dat leerlingen voor wie de gewenste ondersteuning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap opgestart wordt, niet in aanmerking komen voor een verlenging. Indien de gewenste ondersteuning in het kader van persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen wordt opgestart, nadat de verlenging in onderwijs reeds was toegestaan kan de leerling, indien de betrokken personen dit wensen, wel nog zijn schooljaar afwerken en ingeschreven blijven in de school.

Vervolgens is in punt 3° ook de mogelijkheid expliciet toegevoegd om geen verlengingen toe te staan na 21 jaar in opleidingsvorm 1 of 2. Dit omdat het voor sommige scholen niet mogelijk is om verlengingen toe te staan.

Bij het punt 4° is bij de verlengingen van rechtswege opgenomen dat personen die al in het buitengewoon onderwijs als min 21 jarigen les hebben gevolgd ook op latere leeftijd, na 21 jaar, opnieuw kunnen toegelaten worden als regelmatige leerlingen tot het buitengewoon onderwijs, indien ze door een ongeval of ziekte in aanmerking kunnen komen voor een beroepsopleiding of training in compenserende vaardigheden in het buitengewoon secundair onderwijs.

Tot slot wordt een technische correctie doorgevoerd in paragraaf 3.

Er is terugwerkende kracht naar 1 januari 2017 voor het punt 1°, omdat het systeem van persoonsvolgende financiering voor meerderjarigen vanaf dan geleidelijk aan effect gaat krijgen op buitengewoon onderwijs. De onderwijsregelgeving volgt hierbij de decreetgeving van het beleidsdomein Welzijn (decreet 25 april 2014). Het is dus in het belang van het vertrouwen in de regelgeving dat de decreten uit twee beleidsdomeinen over éénzelfde aangelegenheid, op dezelfde datum starten.

Artikel III.15, III.16

Het project Tander wordt met 1 schooljaar verlengd. De VLOR geeft hieromtrent een positief advies.

Artikel III.17

Zie memorie van toelichting bij artikel II.13.

Artikel III.18

Deze technische correctie is nodig omdat de teldatum voor het geïntegreerd onderwijs (GON) nu niet duidelijk is in de regelgeving voor de integratietoelagen.

Er wordt in de praktijk nu al, telkens wordt gerekend met de GON-leerlingen van 1 oktober (of de eerstvolgende lesdag indien 1 oktober een vrije dag is), rekening gehouden met het voorgaande schooljaar voor de berekening van de integratietoelagen. Dit wordt nu ook opgenomen in de regelgeving.

Artikel III.19, III.20

Het begrip speciale onderwijsleermiddelen is het gemeenschappelijk begrip in het basisonderwijs, secundair onderwijs, hoger onderwijs en volwassenenonderwijs om de hulpmiddelen aan te duiden die noodzakelijk zijn om de integratie van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs mogelijk te maken. Echter in de

Codex Secundair Onderwijs wordt tweemaal het verkeerde begrip gebruikt, nl. specifieke in de plaats van speciale onderwijsleermiddelen. Dit wordt nu rechtgezet.

Afdeling 2. Leren en werken

Artikel III.21

Zie memorie van toelichting bij artikel III.1.

Artikel III.22

Artikel 27, §4, van het decreet leren en werken voorziet een aantal samenwerkingsmogelijkheden voor de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs voor de organisatie van de beroepsgerichte vorming en algemene vorming. Voor de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen waren er nog geen samenwerkingsmogelijkheden voorzien. Dit wordt nu rechtgezet. Zowel de SERV als Syntra-Vlaanderen vinden het een goede zaak dat de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen voor de organisatie van de beroepsgerichte vorming en de algemene vorming binnen Leren en Werken kunnen samenwerken met Centra Deeltijds Onderwijs, met Centra voor Volwassenenonderwijs en met technische scholen. Ze dienen daartoe samenwerkingsovereenkomsten te sluiten.

Artikel III.23

Het decreet leren en werken voorziet een totaaltraject voor jongeren binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs, waarbij er afhankelijk van de noden van jongeren kan worden ingestapt in een persoonlijk ontwikkelingstraject, voortraject, brugproject of arbeidsdeelname. Het stelsel voor leren en werken is toegankelijk voor jongeren tussen 15 en 25 jaar, maar wanneer een meerderjarige bij inschrijving niet in de fase arbeidsdeelname kan worden ingeschaald, dient de inschrijving te worden stopgezet. Een inschakeling in een voorafgaand ondersteuningstraject is dus niet mogelijk. Door een wijzigende doelgroep binnen leren en werken (grotere instroom van meerderjarige leerlingen) vallen zo heel wat leerlingen buiten de focus van de begeleidingstrajecten en missen zo een kans op een duurzame inschakeling in het normaal economisch circuit. Dit heeft mogelijks ook een impact op het vroegtijdig schoolverlaten.

De SERV stelt dat meerderjarige jongeren die zich inschrijven in het stelsel Leren en Werken maar nog niet arbeidsrijp bevonden worden, nu zullen kunnen instappen in een brugproject en via dit voorafgaand ondersteuningstraject begeleid kunnen worden richting arbeidsdeelname. De SERV pleitte er in voorgaande adviezen voor om een begeleidingstraject op zetten voor alle niet-arbeidsrijpe en quasi-arbeidsrijpe jongeren richting arbeidsdeelname. De maatregel van dit decreet biedt kansen op een geslaagd alternierend traject en kan zo de ongekwalificeerde uitstroom tegen gaan.

Artikel III.24

Naar analogie met wat reeds bestaat in het voltijds gewoon secundair onderwijs, wordt binnen het stelsel leren en werken de mogelijkheid voorzien voor om onder bepaalde voorwaarden flexibele leertrajecten - binnen de lescomponent of de theoretische vorming- in te richten voor jongeren die geconfronteerd worden met hoogbegaafdheid,

tijdelijke leermoeilijkheden of tijdelijke leerachterstanden. Een onvoldoende taalkennis ressorteert onder de noemer "tijdelijke leerachterstand".

De SERV stelt dat het binnen het stelsel Leren en Werken de differentiatie in de vorm van versnelling of remediëring via flexibele, individuele leertrajecten nu mogelijk is, zoals dat ook in het gewoon voltijds onderwijs het geval is.

Zonder vooruit te willen lopen op de regelgeving met betrekking tot het Duaal Leren wil de raad wijzen op het belang van arbeidsrijpheid van de leerlingen met het oog op werkplekleren en op het belang van flexibele leertrajecten om dit voor elke leerling, op maat, te kunnen realiseren.

Artikel III.25

In een centrum van dbso krijgt een leerling die een individueel aangepast curriculum volgt normaal gezien een attest van verworven competenties.

In dit voorstel van artikel wordt toegevoegd dat, net zoals in het voltijds secundair onderwijs, in uitzonderlijke situaties, nadat het individueel curriculum gelijkwaardig is verklaard door de onderwijsinspectie met de doelen, in voorkomend geval de eindtermen, van de algemene vorming en de doelen van de beroepsgerichte vorming van een bepaald structuuronderdeel van het dbso ook een regulier studiebewijs van het dbso kan uitgereikt worden.

Het artikel treedt in werking op 1 juni 2017, om de aangepaste studiebekrachtiging in het schooljaar 2016-2017 al mogelijk te maken. Een gelijkaardige regelgeving bestaat al voor het voltijds secundair onderwijs en om het onderscheid tussen het voltijds en deeltijds tot een minimum te beperken heeft de regelgeving voor het deeltijds uitwerking voor het lopende schooljaar 2016-2017. Dit kadert in een gelijke behandeling van de leerlingen secundair onderwijs.

Artikel III.26, III.27, III.28

Syntra Vlaanderen vervult voor de leertijd verschillende opdrachten die in het secundair onderwijs worden opgenomen door de onderwijsinstellingen zelf. Zo wordt bv. het begeleidingsteam in de leertijd opgericht door Syntra Vlaanderen en voorgezeten door een afgevaardigde van Syntra Vlaanderen, en worden de beslissingen inzake evaluatie en begeleiding van de leerlingen genomen door Syntra Vlaanderen op advies van het begeleidingsteam.

In het kader van de nieuwe regelgeving rond de alternerende opleidingen heeft Syntra Vlaanderen nieuwe opdrachten gekregen. Daarmee samenhangend hebben de Syntra als opleidingsverstrekker in de leertijd meer bevoegdheden gekregen die tot nu toe werden uitgevoerd door Syntra Vlaanderen meer bepaald rond de trajectbegeleiding, inclusief de werkplekcomponent, van de leerling. Het is dan ook logisch om het begeleidingsteam beslissingsbevoegdheid te geven over de evaluatie en begeleiding van de leerlingen in de plaats van een adviserende bevoegdheid zoals thans het geval is. De samenstelling van het begeleidingsteam wordt hierop aangepast.

Op vraag van Syntra-Vlaanderen stelt de decreetstekst nu duidelijk dat het begeleidingsteam beslist over het verdere verloop van de leertijd van een jongere en of een jongere is geslaagd voor een opleiding.

HOOFDSTUK 4. DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Artikel IV.1

Het gaat om een juridisch-technische wijziging.

Bij de integratie van een amendement is een verwijzing fout overgenomen waardoor nieuwe regelgeving op een verkeerde (niet bestaande) plaats ingevoerd is.

Het gaat om een regeling die zowel in het organisatiebesluit beeldende kunst als in het organisatiebesluit muziek, woordkunst en dans moest worden ingeschreven, maar waar bij integratie van bovengenoemd amendement de verwijzingen naar het organisatiebesluit muziek, woordkunst en dans ten onrechte heeft vervangen door verwijzingen naar "hetzelfde besluit", zijnde het organisatiebesluit beeldende kunst. Het was de bedoeling om dit recht te zetten via onderwijsdecreet XXVI, dat ook bepalingen bevatte om andere foutieve verwijzingen in onderwijsdecreet XXV aan te passen. In dat pakket juridisch-technische wijzigingen van onderwijsdecreet XXVI werd dit ene artikel nog steeds niet op de juiste plaats ingevoerd, waardoor de leemte voor muziek, woordkunst en dans bleef bestaan. Het voorliggende artikel voegt dit ontbrekende artikel in, voor het organisatiebesluit muziek, woordkunst en dans.

Het decreet betreffende het onderwijs XXVI voerde juridisch-technische wijzigingen door aan decreetsartikelen én artikelen in besluiten van de Vlaamse Regering, omdat zij door het amendement op het onderwijsdecreet XXV per decreet gewijzigd waren en de Vlaamse Regering deze dus niet kan wijzigen. Voor de duidelijkheid lijkt het best om dit vergeten besluitsartikel nu ook via decreet in te voegen. Met het oog op eventuele toekomstige aanpassingen herstelt dit voorstel de machtiging voor de Vlaamse Regering om het besluitsartikel in de toekomst per besluit van de Vlaamse Regering te wijzigen.

Aangezien de regelgever de bedoeling had om het oorspronkelijke artikel op 1 september 2015 in werking te laten treden en het gelijkaardige artikel in het organisatiebesluit beeldende kunst ook sinds die datum van kracht is, lijkt het met het oog op een goede werking van de scholen voor muziek, woordkunst en dans aangewezen om dit artikel met terugwerkende kracht in te voeren. In het kader van de rechtszekerheid is het nodig dat correcties van regelgeving ingaan op dezelfde datum als de oorspronkelijke bepalingen.

HOOFDSTUK 5. VOLWASSENENONDERWIJS

Artikel V.1, 1°, V.8, V.10

Het Vlaams Regeerakkoord van 2014 stelt een hervorming van het volwassenenonderwijs in het vooruitzicht waarbij gekozen wordt voor schaalvergroting en een financieringsmechanisme dat aanbieders noopt tot een rationele aanwending van de middelen. Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota "Volwassenenonderwijs als kansenederwijs. Kansen op leren, integreren en kwalificeren, een leven lang" goed waarin voorzien is dat deze hervorming trapsgewijs wordt gerealiseerd om de sector de nodige tijd te geven zich hierop te organiseren. Een eerste stap betrof de aanpassing van de programmatieprocedure waardoor de fusies van centra voor volwassenenonderwijs niet langer gebonden zijn aan een werkingsgebied. Met het vastleggen van nieuwe rationalisatienormen voor de centra voor volwassenenonderwijs wordt een volgende stap gezet. Deze rationalisatienormen worden in het voorliggend decreet vastgelegd maar treden pas in werking op 1 september 2019 zodat de centra voldoende tijd hebben om deze normen te halen door middel van fusies en/of overhevelingen.

Hierbij wordt verwezen naar de Beleidsnota Onderwijs 2014-2019 en de Beleidsbrief Onderwijs 2016-2017, punt 1.4. Verder ook naar de verschillende gesprekken in het Vlaams Parlement :

-Conceptnota Volwassenenonderwijs van 25 maart 2016, Vlaams Parlement, 2015-2016, Stuk 742/1, 19 april 2016;

-Hoorzitting Conceptnota Volwassenenonderwijs, Vlaams Parlement, 2015-2016, Stuk 740/2, 21 juni 2016,

-Verslag Onderwijscommissie, Conceptnota Volwassenenonderwijs, Vlaams Parlement, 2015-2016, Stuk 740/3, 26 juli 2016.

Momenteel geldt voor de centra voor volwassenenonderwijs een rationalisatienorm van 120.000 lesuren cursist. Centra voor volwassenenonderwijs waarvan de hoofdvestigingsplaats in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad of in de rand- en taalgrensgemeenten ligt, moeten ten minste 60.000 lesuren cursist behalen. Om de slagkracht en zichtbaarheid van het volwassenenonderwijs en de rationele aanwending van de middelen te verhogen, is een substantiële schaalgrootte wenselijk. Dit moet de centra beter in staat stellen om maximaal te kunnen inspelen op de noden en behoeften van de cursisten. Hierdoor zullen centra in de toekomst nog beter een kwaliteitsvolle werking kunnen garanderen: cursisten volledige trajecten te bieden, in te zetten op samenwerking voor specifieke doelgroepen, infrastructuur efficiënter te benutten, meer kansen inzake professionalisering en inzetbaarheid te bieden aan het personeel, door integratie van logistieke en administratieve taken en een efficiënt en rationeel financieel beheer en management de bestuurskracht te verhogen.

De norm van 700.000 lesuren cursist (LUC) ligt in de lijn van de norm van 720.000 LUC die als rationalisatienorm was opgenomen in het decreet volwassenenonderwijs van 2007, voor die centra die niet wensten toe te treden tot een consortium. Voor centra voor volwassenenonderwijs die lid waren van een consortium was de norm 120.000 LUC. Geen enkel centrum besliste toen echter om niet toe te treden tot een regionaal samenwerkingsverband van het consortium. Intussen zijn de consortia en de werkingsgebieden voor de uitoefening van de onderwijsbevoegdheden van de centra voor volwassenenonderwijs opgeheven.

Zoals in de conceptnota is vooropgesteld, wordt er bij het streven naar schaalvergroting rekening gehouden met de verschillen tussen regio's op het vlak van de bevolkingsdichtheid. Hiertoe wordt in het decreet volwassenenonderwijs een nieuwe definitie ingevoegd waarbij ook de berekeningswijze van de gemiddelde bevolkingsdichtheid bij een centrum met meerdere vestigingsplaatsen wordt vastgelegd.

Vanaf 1 september 2019 zal een centrum voor volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid bezit voor meerdere studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs, afhankelijk van de in aanmerking genomen bevolkingsdichtheid, een hogere rationalisatienorm in het secundair volwassenenonderwijs moeten bereiken om in aanmerking te komen voor financiering of subsidiëring:

- 360.000 lesuren cursist bij een bevolkingsdichtheid van 300 of minder inwoners per km²
- en 700.000 lesuren cursist bij een bevolkingsdichtheid van meer dan 300 inwoners per km²

Voor de centra met hoofdvestigingsplaats in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad, in de rand- en taalgrensgemeenten of één van de voormalige Limburgse mijngemeenten wordt een afwijkende rationalisatienorm van 525.000 lesuren cursist voorzien. De specifieke context van deze gemeenten vraagt om een minder stringente subsidiëring- of financieringsvoorwaarde.

Voor het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad en de rand- en taalgrensgemeenten gaat het om de tweetalige context voor de Nederlandstalige onderwijsinstellingen. In Limburg sluiten de meeste onderwijsindicatoren weliswaar heel nauw aan bij de Vlaamse gemiddelden maar in de 5 voormalige mijngemeenten in het bijzonder is de situatie op veel indicatoren problematischer. Uit een analyse van het cijfermateriaal van het onderwijs in Limburg ¹ blijkt dat de voormalige mijngemeenten in het bijzonder worden gekenmerkt door hoge cijfers inzake vroegtijdig schoolverlaten. De

---

¹ Departement Onderwijs en Vorming, Limburgs onderwijs in cijfers. Analyse, 15 juli 2015; Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen, Research paper, SSL/2014.20/1.2.0.

sociaaleconomische thuissituatie van de leerlingen verklaart in aanzienlijke mate de problematische onderwijsuitkomsten met betrekking tot zittenblijven, vroegtijdig schoolverlaten en studierendement in het hoger onderwijs. De aansluiting van het onderwijs met de arbeidsmarkt verloopt in Limburg minder goed dan in de meeste andere provincies. Dit heeft wellicht niet zozeer te maken met de kwaliteit van het Limburgs onderwijs, maar wel met het tewerkstellingsaanbod, alsook met de vaststelling dat de kernen van tewerkstelling niet goed aansluiten bij de kernen van bewoning (zie hiervoor ook het SALK actieplan).

Voor een heel gespecialiseerd centrum voor volwassenenonderwijs dat zich beperkt tot één studiegebied van het secundair volwassenenonderwijs, wordt een lagere rationalisatienorm van 200.000 lesurencursist vastgelegd. Deze lagere rationalisatienorm geldt ook voor een centrum dat zich beperkt tot twee studiegebieden, waarvan één uniek in Vlaanderen is.

Behalve deze laatste rationalisatienorm met betrekking tot het unieke studiegebied moeten de centra de norm niet noodzakelijk zelf tijdens de voorafgaande referteperiode behaald hebben. Het is ook mogelijk dat via de overheveling van een of meerdere structuuronderdelen een centrum van een ander centrum leraarsuren heeft ontvangen die omgerekend naar lesurencursist en opgeteld bij de eigen gepresteerde lesurencursist voldoende zijn om de rationalisatienorm te behalen.

Omdat de hervorming van het volwassenenonderwijs parallel loopt met de hervormingen van de lerarenopleiding en het hoger beroepsonderwijs en daarin voorzien is dat de centra voor volwassenenonderwijs na deze hervormingen enkel nog opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs zullen aanbieden, wordt hiermee rekening gehouden bij het vastleggen van de nieuwe rationalisatienormen.

Voor een centrum voor volwassenenonderwijs dat uitsluitend onderwijsbevoegdheid bezit voor de specifieke lerarenopleiding en/of opleidingen van het hoger beroepsonderwijs, blijft daarom de huidige rationalisatienorm van 120.000 lesurencursist gelden in afwachting van de inbedding van deze opleidingen in het hoger onderwijs.

Voor een volledig nieuw centrum voor volwassenenonderwijs (los van fusie) dat erkend is en vervolgens in aanmerking wil komen voor financiering of subsidiëring wordt, afhankelijk van de in aanmerking genomen bevolkingsdichtheid, de huidige rationalisatienorm van 360.000 lesurencursist behouden (bij 300 of minder inwoners per km²) of opgetrokken naar 850.000 lesurencursist (bij meer dan 300 inwoners per km²). De argumenten om aan de bestaande centra een substantiële schaalgrootte als financierings- of subsidiëeringsvoorwaarde te stellen, gelden immers ook voor een nieuw centrum. Een nieuw centrum moet vooraleer het in aanmerking komt voor subsidiëring of financiering kunnen aantonen dat het met eigen middelen voldoende lesurencursist gegenereerd heeft. Het betreft hier dus eerder een programmatienorm dan een rationalisatienorm. De verificatie controleert het behalen van deze norm. Indien het nieuwe centrum na de erkenning ook in aanmerking wil komen voor financiering of subsidiëring moet het onderwijsbevoegdheid aanvragen en de controle op het behalen van de programmatienorm tijdens de voorafgaande referteperiode aanvaarden.

De mogelijkheid tot het vragen van een gemotiveerde afwijking van de rationalisatienorm wordt vervangen door een regeling zonder administratieve last voor de centra. Voor een centrum dat gedurende twee opeenvolgende referteperiodes de rationalisatienorm niet bereikt, resten vanaf 1 september van het daaropvolgende schooljaar twee alternatieven: ofwel fusie, ofwel afbouw.

De SERV kan zich scharen achter de doelstellingen van de aanpassing van het landschap volwassenenonderwijs : een grotere zichtbaarheid en een kwaliteitsvol aanbod moet er toe bijdragen dat meer mensen de weg naar het volwassenenonderwijs vinden en het levenslang leren bevorderd wordt. Op dit ogenblik telt Vlaanderen meer dan 90 Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO). De SERV kan er zich in vinden dat door een aanpassing van de rationalisatienormen, nl. het optrekken van het aantal cursisturen dat behaald moet worden, het aantal centra daalt door fusies of afbouw.

Minder maar sterkere instellingen faciliteren het overleg en de samenwerking met andere partners zoals VDAB, Syntra en sectoren. In zijn advies '*Volwassenenonderwijs als kansonderwijs*' van mei 2016 stelt de SERV dat de opdracht en de doelen van het volwassenenonderwijs breed blijven: van de verwerving van basiscompetenties tot het aanbieden van onderwijskwalificerende trajecten. Voor de raad is dat breed perspectief positief maar de hervormingen moeten zeker ook aangegrepen worden om meer afstemming en complementariteit in het aanbod van de CVO, de VDAB en de Syntra-campusen te bewerkstelligen.

De SERV vindt het tenslotte positief dat er rekening gehouden wordt met de specifieke context van Brussel-Hoofdstad en met het feit of een centrum slechts één (uniek) studiegebied aanbiedt of uitsluitend de specifieke lerarenopleiding.

Voor centra voor volwassenenonderwijs die na de fusie 700.000 lesurencursist of meer behalen, wordt het uitdovend karakter van het persoonsgebonden behoud van punten voor de aanstelling van de voormalige directeur tot adjunct-directeur verlaten. Dit betekent dat als er een einde komt aan de aanstelling van het personeelslid dat vóór de fusie directeur was, de toegevoegde 130 punten behouden blijven voor het centrum. Deze bepaling geldt evenwel slechts tot en met 31 augustus 2019. Vanaf 1 september 2019 worden deze middelen geïntegreerd in het nieuw financieringssysteem van het volwassenenonderwijs.

Artikel V.2

In het decreet houdende diverse bepalingen volwassenenonderwijs en hoger beroepsonderwijs, werd in artikel 24 de decretale basis gelegd die het voor de centra voor volwassenenonderwijs mogelijk maakt om bijkomende onderwijsbevoegdheid in een bepaalde vestigingsplaats aan te vragen.

Daarbij werd tijdens de onderhandelingen een clause opgenomen die aangeeft dat het centrubestuur, indien het een aanvraag betreft voor een vestigingsplaats die op meer dan 25 kilometer ligt van de hoofdvestigingsplaats, dan zal een protocol van akkoord van de onderhandelingen die hierover gevoerd zijn in de bevoegde lokale onderhandelingscomités een zeer belangrijk element zullen vormen bij de beoordeling van de aanvraag door de Vlaamse Regering.

Naar analogie met deze bepaling, wordt in artikel 65 van het decreet volwassenenonderwijs van 2007 een gelijkaardige bepaling voor de aanvragen van overhevelingen van structuuronderdelen opgenomen.

Bovendien wordt ook de overdracht van punten mogelijk maakt. Bij de bepaling van de nieuwe rationalisatienormen voor de centra voor volwassenenonderwijs is voorzien dat een centrum de norm ook kan behalen via de overheveling van een of meerdere structuuronderdelen vanuit een ander centrum. Het is dus mogelijk dat in het kader van de schaalvergroting substantiële verschuivingen van structuuronderdelen zullen plaatsvinden. In dergelijke gevallen is het van belang dat naast leraarsuren ook punten voor het administratief en ondersteunend personeel kunnen overgedragen worden.

Artikel V.3 tot en met V.7

Op 1 januari 2018 treedt het decreet rechtspositie basiseducatie in werking. De overgang naar een onderwijsstatuut betekent dat de personeelsleden in de basiseducatie niet meer worden tewerkgesteld in een functie maar, conform de andere onderwijsniveaus, aangesteld of vastbenoemd worden in een ambt. Daaruit volgt dat er in het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007 geen verwijzing meer kan staan naar functie, maar moet het woord "functie" worden vervangen door het woord "ambt". Er worden geen wijzigingen aangebracht aan de verscheidene personeelscategorieën dus dit betreft een technische wijziging.

Artikel V.9

In december 2016 werd via een wijzigingsdecreet met diverse bepalingen voor het volwassenenonderwijs een nieuwe programmatieprocedure voor het secundair volwassenenonderwijs ingevoerd. Dit hield onder meer in dat een aantal studiegebieden gesplitst en herschikt werden. Als gevolg daarvan zijn er ook aanpassingen aan de delers doorgevoerd. Het studiegebied bibliotheek-, archief- en documentatiekunde werd noch gesplitst, noch herschikt. Een wijziging van de deler was dus niet nodig voor dit studiegebied maar is per vergissing toch gebeurd. Deze vergissing wordt nu rechtgezet zodat het studiegebied bibliotheek-, archief- en documentatiekunde de huidige deler (12) blijft behouden.

Artikel V.11

De centra voor volwassenenonderwijs kunnen omwille van de rechtspositieregeling van het onderwijzend personeel niet met reguliere middelen een aanbod in de zomervakantie organiseren. Maar om te vermijden dat inburgeraars die zich in de periode april - juni aanmelden, te lang moeten wachten op de start van een NT2-opleiding, voorziet de overheid sinds 2005 in aanvullende projectmiddelen voor de organisatie van zomeraanbod Nederlands tweede taal. Centra voor volwassenenonderwijs kunnen jaarlijks een aanvraag doen voor deze projectmiddelen, waarmee ze in de maanden juli en augustus opleidingen Nederlands tweede taal op het laagste niveau (A1) kunnen organiseren. Inmiddels is echter de taalvereiste voor inburgeraars verhoogd naar het niveau A2 en blijkt er ook een duidelijke vraag naar zomeraanbod voor de opleiding Latijns Schrift te zijn. Daarom wordt de beperking dat aanvragen voor zomeraanbod NT2 betrekking moeten hebben op de modules van niveau A1 (NT2-Breaktrough persoonlijk en NT2-Breaktrough publiek) opgeheven en kunnen met deze projectmiddelen alle opleidingen van het studiegebied Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 ingericht worden. Met deze verruiming krijgen de centra voor volwassenenonderwijs meer mogelijkheden om met bestaande - en door de asielcrisis éénmalig verhoogde - projectmiddelen een NT2-aanbod te organiseren tijdens de maanden juli en augustus.

Artikel V.12

Artikel 109 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs regelt de inschrijvingsgelden die cursisten van de centra voor volwassenenonderwijs verschuldigd zijn. Bepaalde categorieën van cursisten kunnen geheel of gedeeltelijk vrijgesteld zijn van inschrijvingsgeld. Bij deze bepalingen wordt vaak verwezen naar de regelgeving van andere beleidsdomeinen. Als gevolg van een wijziging van het KB van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering worden de werkloosheidsuitkeringen toegekend op basis van studies niet langer "wachtuitkeringen" genoemd maar "inschakelingsuitkeringen". Daarom wordt de term wachtuitkering in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs vervangen door "inschakelingsuitkering".

HOOFDSTUK 6. HOGER ONDERWIJS

Artikel VI.1, 1°, 2°

De Codex Hoger Onderwijs bevat een aantal definities van begrippen, zoals onder meer de definitie van beurstarifestudent.

In vroegere decreten luidde de definitie van 'beurstarifestudent' als volgt:

"een student die :

- a) studiefinanciering ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap;
- b) voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en beantwoordt aan de financiële criteria voor het verkrijgen van een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, of
- c) onderdaan is van een staat behorende tot de Europese Economische Ruimte en beantwoordt aan de financiële criteria voor het verkrijgen van een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, of
- d) een DGOS-bursaal, een BTC-bursaal of een bursaal in de programma's van de ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse Interuniversitaire Raad is."

In de huidige definitie opgenomen in artikel I.3,14°, b, van de Codex Hoger Onderwijs is de voorwaarde van nationaliteit die voorheen opgenomen was niet overgenomen. De reden hiervoor is dat op het ogenblik van het opstellen van de codificatie hoger onderwijs de vroegere definitie opgeheven was.

Het niet verwijzen naar nationaliteitsvoorwaarden heeft evenwel ongewenste effecten. Volgens de huidige regeling volstaat het om aan de financiële voorwaarden voor studiefinanciering in de Vlaamse Gemeenschap te voldoen om recht te hebben op het beurstarief, waardoor alle internationale studenten die hier tijdelijk verblijven, kunnen stellen dat ze aan de voorwaarden voldoen. Dit is niet de bedoeling van de decreetgever, die de definitie van beurstarifestudent niet heeft gewijzigd sedert de opheffing van het Flexibiliseringsdecreet. Dit kan rechtgezet worden door in artikel I.3,14° te verwijzen naar de nationaliteitsvoorwaarden voor het verkrijgen van een studietoelage zoals deze zijn opgenomen in artikel 9 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

In het voorliggende artikel wordt in hetzelfde artikel I.3. bij punt 14°, een verduidelijking aangebracht. Aangezien de opgesomde voorwaarden niet cumulatief zijn, wordt het woord "of" toegevoegd bij punt a).

Artikel VI.1, 3°

Op vraag van de VLOR is naar analogie met de voorgaande wijziging ook de definitie 'bijna-beursstudent' aangepast. In de huidige definitie van bijna-beursstudent, is geen enkele nationaliteitsvoorwaarde opgenomen, waardoor alle studenten die hier tijdelijk verblijven, kunnen stellen dat ze aan de financiële voorwaarde voldoen, wat niet altijd eenvoudig te controleren is door de instellingen, en aldus in aanmerking komen voor een verminderd inschrijvingsgeld. Met het voorliggende artikel wordt dit aangepast. De aanpassing is naar analogie met de definitie van beurstarifestudent.

Een bijna-beursstudent is een student die onderdaan is van een staat behorende tot de Europese Economische ruimte of voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 9 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap en die geen studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap ontvangt, maar waarvan het referentie-inkomen ten hoogste 3.000 euro ligt boven de financiële maximumgrens bepaald in de regelgeving betreffende de studietoelagen.

Artikel VI.1.4°

Het gaat om een louter technische correctie.

Er wordt verkeerdelijk in artikel I.3,69° bij het opsommen van de verschillende studievoortgangsbeslissingen verwezen naar artikel II.245. In punt f) betreft het de maatregelen van studievoortgangsbewaking die opgenomen zijn in artikel II.246.

Artikel VI.1, 5°

Door het expliciet decretaal inschrijven van deze studievoortgangsbeslissing wordt het mogelijk dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen zich buigt over weigeringen na een interne afwijkingsprocedure zowel voor studenten met ontoereikend als onvoldoende leerkrediet. De huidige decretale context laat dit bij strikte lezing enkel toe in het geval van studenten met ontoereikend leerkrediet. Het is zeer verwarrend voor studenten en instellingen dat momenteel een student die nog een saldo van bijvoorbeeld 5 studiepunten heeft wel in het kader van een afwijkingsprocedure een intern beroep en vervolgens extern beroep kan instellen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen en een student die bv. op een negatief saldo van min vijf staat niet dezelfde toegankelijke beroepsmogelijkheden heeft in het kader van het leerkrediet.

Ingeval een instelling opteert om geen interne afwijkingsprocedure open te stellen en enkel een algemene beleidsregel van weigering in te schrijven ingeval van 'negatief' leerkrediet (minder of gelijk aan nul) kan zij dit in principe doen binnen de huidige decretale context op grond van financieringsoverwegingen.

De Raad van State heeft in recente rechtspraak ² naar aanleiding van een cassatieberoep bevestigd dat een dergelijke algemene beleidsregel op grond van financieringsvoorwaarden effectief mogelijk is. Ook in de gewijzigde decretale context blijft een dergelijke automatische weigering op grond van negatief leerkrediet nog steeds mogelijk. De meeste instellingen voorzien wel in een afwijkingsprocedure op grond van bijzondere omstandigheden.

In het kader van het gelijkheidsbeginsel, de rechtszekerheid en de rechtsbescherming van de student is het aangewezen om conform met het voorstel van de VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad en dat ook door de VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad) en VVS (Vlaamse Vereniging Studenten) wordt onderschreven, deze individuele weigeringsbeslissingen in het kader van het leerkrediet zowel in het geval van ontoereikend als negatief leerkrediet toe te voegen aan de lijst van studievoortgangsbeslissingen.

Artikel VI.2, VI.3, VI.15

Op 11 oktober 2013 keurde de Vlaamse Regering de Codex Hoger Onderwijs goed. In de Codex zijn de nog relevante bepalingen uit 13 decreten die betrekking hebben op het hoger onderwijs op een geordende wijze samengevoegd en waar nodig op elkaar afgestemd en geactualiseerd. Bij de codificatie is de nummering van de opgenomen bepalingen veranderd. Dat betekent dat ook in artikelen de verwijzingen naar de nummering moet aangepast worden. Daar zijn een aantal fouten in geslopen. Het gaat daarbij om een foute vermelding van de nieuwe nummering of om een verwijzing naar een fout nummer. Dit voorstel van artikel heeft tot doel om een foute verwijzing recht te zetten. Het gaat hierbij om een technische wijziging zonder enige inhoudelijke impact.

De retroactieve datum van inwerkingtreding – 1 oktober 2013 – sluit aan bij de datum van goedkeuring van de Codex Hoger Onderwijs. Op die manier worden de richtlijnen

---

² Raad van State, nr. 233.491 van 18 januari 2016 in de zaak A.214.832/IX-8580.

over het codificeren gevolgd die stellen dat bij een codificatie geen inhoudelijke wijzigingen aan de regelgeving mag aangebracht worden, wat in het geval van een verwijzing naar een verkeerd artikel wel het geval is. De rechtszekerheid vraagt dat een technische correctie van een regelgeving eenzelfde ingangsdatum heeft als de originele artikelen.

Artikel VI.4

Artikel II.72 van de Codex Hoger Onderwijs stelt onder meer dat de professioneel gerichte opleidingen "bachelor in de audiovisuele technieken: beeld, geluid en montage" en "bachelor in de audiovisuele technieken: assistentie", gerangschikt in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie en aangeboden door de Erasmushogeschool Brussel, vanaf het academiejaar 2013-2014 samengevoegd worden tot 1 opleiding, namelijk de professioneel gerichte opleiding "bachelor in de audiovisuele kunsten". Deze opleiding wordt gerangschikt in het studiegebied Audiovisuele en beeldende kunst van het hoger professioneel onderwijs.

Dit impliceert dat de Erasmushogeschool Brussel de bevoegdheid heeft om in dit studiegebied in het hoger professioneel onderwijs bacheloropleidingen te organiseren en de graad van bachelor te verlenen en dat dit dan ook opgenomen is in artikel II.85 van de Codex Hoger Onderwijs. Dit artikel legt namelijk de onderwijsbevoegdheid van deze instelling vast. Dit is tot op heden evenwel niet gebeurd. Met dit voorstel wordt dit rechtgezet.

De retroactieve inwerkingtreding is te verantwoorden aangezien het huidige artikel II.72 van de Codex Hoger Onderwijs ook in werking getreden is vanaf het academiejaar 2013-2014. Technische correcties van regelgeving dienen op dezelfde datum in werking te treden als de oorspronkelijke bepalingen.

Artikel VI.5, VI.16

De Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) heeft de opleidingen bachelor in de verpleegkunde geaccrediteerd met een beperkte geldigheidsduur (lopende van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018) omdat het nieuwe curriculum na de uitbreiding van de studieomvang (vanaf het academiejaar 2016-2017) inhoudelijke wijzigingen aan het oude curriculum tot gevolg zal hebben onder meer door de integratie van een aantal bachelor-na-bacheloropleidingen van het studiegebied gezondheidszorg in de initiële bacheloropleiding verpleegkunde.

Het is zinvol dat alle opleidingen na die uitbreiding van de studieomvang en na de doorgevoerde inhoudelijke wijzigingen opnieuw onderworpen worden aan een externe kwaliteitsbeoordeling. De inhoudelijke wijzigingen zullen vrij substantieel zijn mede doordat een aantal bachelor-na-bacheloropleidingen zullen geïntegreerd worden in de basisopleidingen. De beslissing van de NVAO om de opleidingen te accrediteren met een beperkte geldigheidsduur strookt met de bestaande regelgeving. Positieve accreditatiebesluiten met een beperkte geldigheidsduur gelden voor ten hoogste drie jaar. De vernieuwde opleiding start in het academiejaar 2016-2017. De eerste cohorte van reguliere studenten die het vernieuwde curriculum volledig zal afgerond hebben, zal afstuderen in juni 2020. Om de kwaliteit van de vernieuwde opleiding goed te kunnen beoordelen zouden ten minste twee cohorten moeten afgestudeerd zijn. In dit geval is dat juni 2021. Dit scenario vergt een aanpassing van de overgangsmaatregelen met betrekking tot de accreditatie van de tweede reeks opleidingsaccreditaties.

Er wordt dan ook voorgesteld om de geldigheidsduur van de accreditatie van de opleidingen van bachelor in de verpleegkunde ambtshalve te verlengen tot het eind van het academiejaar 2021-2022. Op die manier kunnen er bij de externe

kwaliteitsbeoordeling twee cohorten afgestudeerden meegenomen worden. De visitaties van de opleidingen kunnen dan plaatsvinden in de loop van het academiejaar 2021-2022. Deze termijn stemt ook overeen met wat geldt voor de accreditatie van nieuwe opleidingen na de toets nieuwe opleiding en de erkenning door de Vlaamse Regering: nominale studieduur plus twee academiejaren.

De accreditatietermijnen van de bachelor-na-bacheloropleidingen in het studiegebied Gezondheidszorg die zullen geïntegreerd worden in de bacheloropleiding verpleegkunde met een studieomvang van 240 studiepunten zullen afgebouwd worden, tot het einde van het academiejaar 2021-2022. Deze opleidingen vallen ook onder de algemene ambtshalve verlenging van de accreditatietermijnen in het kader van de lopende reeks van instellingsreviews.

De accreditatietermijn van de nieuwe bachelor-na-bacheloropleiding Bachelor in de oncologie aangeboden door Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen, Arteveldehogeschool en Karel de Grote-Hogeschool-Katholieke Hogeschool Antwerpen verloopt in september 2017. Die opleidingen worden via deze decreetwijzigingen geacht geaccrediteerd te zijn tot het einde van het academisch jaar 2021-2022.

Ook de accreditatietermijn van de nieuwe bachelor-na-bacheloropleiding interdisciplinaire ouderenzorg die loopt tot het einde van het academiejaar 2016-2017 (na de toets nieuwe opleiding en de erkenning door de Vlaamse Regering) zal ambtshalve worden verlengd tot het einde van het academiejaar 2021-2022.

De bachelor-na-bacheloropleidingen die geïntegreerd worden in de 'nieuwe' bacheloropleiding verpleegkunde worden afgebouwd en worden de laatste keer ingericht in het academiejaar 2021-2022. Evenwel kunnen er in dat academiejaar geen nieuwe studenten meer ingeschreven worden. De studenten die in 2019-2020 de bacheloropleiding in de verpleegkunde met een studieomvang van 180 studiepunten nog afronden, kunnen zich nog in het academiejaar 2020-2021 inschrijven voor een van de genoemde bachelor-na-bacheloropleidingen en deze opleiding afronden ten laatste in het academiejaar 2021-2022.

Deze afbouw wordt ook decretaal vastgelegd met de toevoeging van een paragraaf 5 aan artikel II.102 van de Codex Hoger Onderwijs. Dat artikel bevat een aantal regels met betrekking tot het opleidingsaanbod in Vlaanderen.

Artikel VI.6

In het oorspronkelijke artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende onderwijsmaatregelen (hierna Flexibiliseringsdecreet genoemd) was een paragraaf 3 opgenomen die stelde dat een universiteit en één of meer hogescholen in de schoot van een associatie gezamenlijk (een) masteropleiding(en) kunnen aanbieden waarvoor als algemene toelatingsvoorwaarde het bezit geldt van een diploma van een bacheloropleiding in het hoger professioneel onderwijs. De universiteit en hogeschool reiken bij de voltooiing van de masteropleiding(en) een gezamenlijk diploma uit. Zij verlenen de gezamenlijke graad van master.

De basis voor dit artikel 12 was reeds gelegd in het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (artikel 66, §6), hierna Structuurdecreet genoemd. Met deze regelgeving werd tegemoet gekomen aan de behoefte aan een vervolgopleiding op masterniveau voor een aantal professionele bacheloropleidingen. Conform de memorie van toelichting blijft deze masteropleiding een academisch gerichte opleiding maar de inhoud van het curriculum en de pedagogisch-didactische aanpak moeten voortbouwen op de beroepservaring van de studenten. De instroomvoorwaarde voor de studenten uit een professionele bacheloropleiding in deze

masteropleidingen was en is nog steeds het succesvol doorlopen van een schakelprogramma.

Met het decreet van 13 juli 2012 betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten (Integratiedecreet) werd deze paragraaf opgeheven omdat deze masteropleidingen geïntegreerd werden in de universiteiten, waardoor de voorwaarde van gezamenlijk aanbieden en diplomeren door een universiteit en hogeschool niet langer relevant wast. Het betreft hier de aangeboden masteropleidingen toerisme, verpleegkunde en vroedkunde, sociaal werk en ergotherapeutische wetenschappen.

Het klopt inderdaad dat deze opleidingen overgeheveld werden naar de universiteiten met de integratieoperatie, maar door het wegschrijven van deze bepaling is ook de rechtsgrond voor deze masteropleidingen na een professionele bacheloropleiding weggevallen. Door vervolgens ook met de codificatie van de regelgeving hoger onderwijs ook terecht artikel 61, §2 van het structuurdecreet van 4 april 2003 te schrappen, waar gesteld werd dat deze opleidingen reeds konden aangeboden worden met ingang van het academiejaar 2004-2005, is elke verwijzing naar deze opleidingen in de huidige Codex Hoger Onderwijs verdwenen.

Aangezien deze opleidingen aangeboden worden en de desbetreffende diploma's uitgereikt worden, moet dit dan ook retroactief rechtgezet worden. Dit gebeurt met het voorliggende voorstel in artikel II.182 van de huidige Codex Hoger Onderwijs, wat artikel 12 van het vroegere Flexibiliseringsdecreet vervangt. In afwijking van de voorwaarde dat het instellingsbestuur voor elke masteropleiding alleszins een academische bacheloropleiding moet aanwijzen van waaruit de afgestudeerden uit deze bacheloropleiding rechtstreeks kunnen instromen (artikel II.182, §2, 1ste lid), wordt de mogelijkheid voorzien dat het instellingsbestuur ook een bachelor uit het hoger professioneel onderwijs kan aanwijzen als algemene toelatingsvoorwaarde voor de hierboven vernoemde opleidingen. Studenten uit een dergelijke bachelor moeten evenwel blijven voldoen aan de voorwaarden inzake het succesvol doorlopen van een schakelprogramma, zoals vastgelegd in artikel II.183.

De retroactieve inwerkingtreding is te verantwoorden aangezien het huidige artikel II.72 van de Codex Hoger Onderwijs ook in werking getreden is vanaf het academiejaar 2013-2014. Aangezien dit artikel geen wijziging inhoudt maar een louter technische correctie is van de regelgeving, dient dit op dezelfde datum in werking te treden als de oorspronkelijke bepalingen.

Artikel VI.7

Deze aanpassing zorgt er voor dat erkende vluchtelingen zoals in het verleden geen hoger studiegeld moeten betalen. Deze aanpassing is nodig gelet op de federale wetswijziging van 2016 waardoor vluchtelingen pas een onbeperkt verblijfsrecht krijgen na een periode van 5 jaar tijdelijke verblijfsvergunningen. Daarmee is deze regeling ook in overeenstemming met de regeling inzake studiefinanciering, die met het voorliggende decreet ook afgestemd wordt op deze federale wetswijziging. (zie hoofdstuk IX, afdeling studiefinanciering)

Artikel VI.8

Artikel II.228 van de Codex Hoger Onderwijs voorziet in situaties waarbij er sprake is van een "automatische deliberatie" voor studenten die aan de (tolerantie)voorwaarden voldoen en waarvoor de examencommissies dus zelfs niet meer moeten samenkomen. Examencommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal geslaagd kan

worden beschouwd.³ Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat "de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn".

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (Raad) vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd en dus om elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op eigen merites te onderzoeken⁴.

Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteed dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd.

Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.

Artikel VI.9

Het artikel herformuleert paragraaf 1 van artikel II.265 van de Codex Hoger Onderwijs. Aan de inhoud van de tekst wordt niets veranderd. Met het onderwijsdecreet XXVI werd in het initiële artikel de zin "*ook wanneer de opleiding na afloop van de erkenning wordt voortgezet*" op vraag van de VLIR toegevoegd. Door de manier van invoegen in de bestaande paragraaf zou men de aangepaste tekst zodanig kunnen interpreteren dat de ingevoegde zin enkel op de Erasmus Mundus-programma's slaat, terwijl die uiteraard ook moet gelden voor de International Course Programme's. Met het voorliggende artikel wordt dit verduidelijkt.

Artikel VI.10

Om de instellingen van hoger onderwijs toe te laten zich op een proactieve en duurzame manier internationaal te positioneren en in functie daarvan een personeelsbeleid te voeren, worden enkele wijzigingen aangebracht in de bepalingen omtrent de vereiste kennis van het Nederlands als bestuurstaal aan Vlaamse universiteiten en hogescholen. Het feit dat de bestuurstaal het Nederlands is, blijft onaangeroerd. Ook blijft het principe gehandhaafd dat anderstalige leden van het onderwijzend en academisch personeel het Nederlands als bestuurstaal moeten beheersen op ERK-niveau B2. Wel wordt de termijn waarop dat B2-niveau moet worden aangetoond verlengd tot uiterlijk 5 jaar na de aanstelling, met dien verstande dat er een verplicht integratietraject wordt ingevoerd waarin op het vlak van de taalkennis binnen de 2 jaar minstens ERK-niveau A2 wordt bereikt.

Artikel VI.11

---

³ Vlaams Parlement, Voorstel van decreet tot aanpassing van enkele hoger onderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen, 2013-2014, Stuk, nr. 2399/1, 24.

Met de flexibilisering van het hoger onderwijs worden verschillende doelstellingen nagestreefd. Zo moet bijvoorbeeld iedere student op een individueel aangepaste manier kunnen deelnemen aan het hoger onderwijs, en elke competentieverwerving moet daarbij officieel kunnen gevaloriseerd worden. De vaststelling of iemand bepaalde competenties heeft verworven, moet gebeuren op basis van een correcte (vooraf vastgelegde) methodologie, zodat toekomstige studenten op dit vlak rechtszekerheid krijgen.

Daarom werden in het verleden in de regelgeving minimale voorschriften ingeschreven inzake de beoordeling van EVC's (elders verworven competenties) en EVK's (elders verworven kwalificaties) en het verlenen van vrijstellingen, meer bepaald wat betreft de standaarden, de procedure en de methodologie van het onderzoek en van de wijze waarop de kwaliteit van de onderzoeken wordt gewaarborgd.

De reglementaire uitwerking van deze decretale beginselen gebeurt via reglementen die worden uitgewerkt op niveau van de associaties en de instellingen voor hoger onderwijs.

De decreetgever hecht groot belang aan de borging van de kwaliteit van de methodologie en procedures die worden gebruikt bij het bekwaamheidsonderzoek en bij het verlenen van vrijstellingen. Om deze kwaliteit te garanderen wordt in de eerste plaats vertrouwen gegeven aan de associaties en de instellingen. Het bewaken en monitoren van de kwaliteit van de procedures is vooral een taak van de instellingen en associaties zelf, die in een intern kwaliteitszorgsysteem moeten voorzien.

De decreetgever heeft echter ook de overheid een rol en verantwoordelijkheid toebedeeld door het inschrijven van een vijfjaarlijkse evaluatie van de wijze waarop instellingen omgaan met de kwaliteitsborging van hun EVC/EVK-procedures en de vrijstellingsprocedures.

In 2010 werd een eerste evaluatierapport gepubliceerd, in 2016 werd een tweede rapport opgesteld. De rapporten werden in beide gevallen opgesteld op basis van zelfevaluatierapporten die door de associaties en de instellingen aan de overheid werden bezorgd.

Uit beide evaluaties blijkt dat de associaties en instellingen gevolg geven aan de decretale voorschriften, dat de nodige procedures en instrumenten voorhanden zijn, en er een systeem van interne kwaliteitscontrole werd opgezet. Uiteraard zijn er nog elementen die voor verdere verbetering vatbaar zijn en zijn er hier en daar nog knelpunten waar verder moet worden aan gewerkt. Verschillende associaties gaven in hun laatste zelfevaluatierapport dan ook uitdrukkelijk aan dat zij, op basis van de ontwikkelingen en analyses uit de voorgaande periode (2005-2010) en het evaluatierapport van de overheid van 2010, initiatieven hebben genomen om hun procedures nog bij te schaven. De associaties en instellingen hebben dus zeker hun verantwoordelijkheid opgenomen en blijven inzetten op kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Bovendien werd binnen het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) een promotorenteam en kennisnetwerk EVC opgericht, die onder andere inzetten op de opbouw en uitwisseling van expertise omtrent de transparantie en kwaliteitsverbetering van EVC-procedures, en valide en betrouwbare methodieken en instrumenten.

Ook via de instellingsreview waaraan de instellingen voortaan zijn onderworpen beoordeelt een externe commissie de beleidsprocessen die een instelling opzet om te garanderen dat ze haar taken op het terrein van het hoger onderwijs op een kwaliteitsvolle wijze uitvoert.

Via beroepen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen ten slotte kunnen eventuele onrechtmatigheden binnen de EVC-, EVK- en vrijstellingsprocedures van de instellingen worden gedetecteerd.

Een extra opvolging door de overheid via de vijfjaarlijkse evaluatie lijkt bijgevolg niet langer nodig. Het is onnodig de instellingen in de toekomst nog te belasten met het opstellen van zelfevaluatie-rapporten. Planlast voor de instellingen moet zo veel als mogelijk vermeden worden. Met dit artikel wordt de decretaal verplichte vijfjaarlijkse evaluatie van de wijze waarop instellingen omgaan met de kwaliteitsborging van hun EVC/EVK-procedures en de vrijstellingsprocedures opgeheven.

Artikel VI.12, VI.13

Volgens het artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs heeft de student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing aangetast is door een schending van het recht, toegang tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement. De Codex Hoger Onderwijs regelt enkel de beroepstermijn, maar laat de verdere regeling van de interne beroepsprocedure over aan de instellingen.

In de praktijk gebeurt het echter meermaals dat studenten hun beroep uiterst summier motiveren, zelfs ingeval het onderwijs- en examenreglement als vormvereiste expliciet vereist dat feiten en middelen worden opgenomen in het initieel beroep. Een duidelijke uiteenzetting van de bezwaren is echter noodzakelijk om het interne en externe beroep grondig en met respect voor de rechten van verdediging te kunnen behandelen.

Van studenten kan worden verwacht, dat ze in hun intern beroep reeds duidelijk aangeven welke hun grieven zijn tegen de bestreden studievoortgangsbeslissing, en zich niet beperken tot loutere beweringen dat een beslissing "onbillijk" of "onredelijk" is of dat ze met deze beslissing niet akkoord kunnen gaan. Anders verliest de interne beroepsprocedure zijn nut en kan de beroepsinstantie het intern beroep niet grondig behandelen.

Interne beroepsprocedures vervullen een belangrijke filterfunctie, reden ook waarom in de Codex Hoger Onderwijs bepaald wordt dat het beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen pas ontvankelijk is na uitputting van het intern beroep. (artikel I.285, lid 2, van de Codex Hoger Onderwijs)

Het past dientengevolge dat in de Codex Hoger Onderwijs wordt verduidelijkt dat een intern beroep een uiteenzetting moet bevatten van de feiten en de middelen. Hetzelfde geldt vanzelfsprekend ook voor het externe beroepschrift.

Er kan ook best in de Codex worden verduidelijkt dat middelen die voor het eerst voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen worden ingeroepen en die reeds nuttig voor de interne beroepsinstantie konden worden ingeroepen, in principe onontvankelijk zijn (tenzij deze aan de openbare orde raken). Dit is vaste rechtspraak van de Raad.

Artikel VI.14

Op 1 september 2016 trad de nieuwe bepaling in werking die een einde stelt aan de automatische anonimisering van de arresten van de Raad bij de publicatie ervan. Artikel II.313 luidt nu als volgt:

"Onder het gezag van de Raad voorziet de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap in de publicatie van de uitspraken op de website van de dienst en in een jaarlijks verslagboek. Bij de publicatie van de uitspraak wordt de identiteit van de student als procespartij, op diens uitdrukkelijk verzoek, weggelaten."

Een publicatie van de arresten inzake leerkrediet zonder anonimisering is echter niet aangewezen, aangezien daarin vaak wordt ingegaan op de gezondheidstoestand van de betrokken student, wat raakt aan de privacy. Deze arresten zouden bijgevolg eigenlijk nog steeds geanonimiseerd moeten worden, wat de efficiëntiewinst van de nieuwe regeling enigszins ondermijnt. Bovendien dient een publicatie van alle arresten inzake leerkrediet zelden enig nut. Zij zijn vaak niet relevant voor de rechtsvinding in het algemeen omdat zij zelden een principiële juridische uitspraak bevatten en eerder zijn toegespitst op een onderzoek van de feitelijke situatie en een beoordeling van de voorliggende (medische) attesten e.d. Op dit ogenblik maakt artikel II.313 van de Codex Hoger Onderwijs voor de publicatie geen onderscheid tussen de leerkredietdossiers en de studievoortgangsgeschillen.

Het is daarom raadzamer arresten inzake overmacht niet langer te publiceren op de website, tenzij deze relevante overwegingen bevatten die dienstig kunnen zijn voor studenten of instellingen of voor de rechtsleer. Wanneer dit laatste het geval is, zal het arrest geanonimiseerd op de website verschijnen.

Daarnaast wordt in het aangepaste artikel ook opgenomen dat het voor natuurlijke personen die betrokken partij zijn bij een geschil mogelijk is te verzoeken dat de identiteit van de natuurlijke personen die hij aanwijst voortaan niet langer wordt vermeld in de publicatie van de arresten in digitaal formaat. Een natuurlijke persoon die geen partij was in het geding, maar een belang heeft bij de weglating van de identiteit bij de publicatie, kan eveneens een dergelijk verzoek indienen, mits dit belang wordt aangetoond.

Op die manier zal de regelgeving geheel in lijn liggen met wat is bepaald voor de Raad van State in het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State. (B.S. 8 augustus 1997, in het bijzonder de artikelen 1, 2, 3 en 5)

Artikel VI.17

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 is een nieuwe regeling van toepassing voor de financiering van de bacheloropleidingen geneeskunde en de masteropleidingen – master in de geneeskunde, master in de huisartsgeneeskunde en master in de specialistische geneeskunde. Deze regeling is vastgelegd in artikel III.11, §8, van de Codex Hoger Onderwijs. De bepaling opgenomen in artikel III.13, §6, die de oude financiering regelt van de masteropleiding huisartsgeneeskunde, is dan ook niet langer van toepassing vanaf het begrotingsjaar 2017. Deze regeling werd evenwel niet opgeheven samen met de invoering van de nieuwe regeling. Dit wordt met het voorliggende artikel rechtgezet.

De terugwerkende kracht heeft te maken met een rechtzetting in de regelgeving, die anders niet toepasbaar is. Aangezien de nieuwe regeling al van toepassing is in 2017 en de oude regeling nog niet formeel is opgeheven, is het noodzakelijk om de opheffing via een correctie retroactief met ingang van 1 januari 2017 door te voeren.

Artikel VI.18, VI.19, VI.20

Met het decreet van 20 december 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2014 werd het systeem van investeringsmachtigingen voor de hogescholen aangepast. Bij de uitwerking van het nieuwe systeem werd rekening gehouden met de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten: over een periode van 10 jaar – van het begrotingsjaar 2015 tot en met het begrotingsjaar 2024 – verminderen de investeringsmachtigingen van de hogescholen van 24.736.000 euro (prijsniveau 2013) naar 18.914.5145 euro (prijsniveau 2013), dit is een vermindering van 5.821.445 euro over een periode van 10 jaar (jaarlijks met 10%). In dezelfde periode wordt dit bedrag van 5.821.455 euro aan investeringsmachtigingen gelijkmatig

(jaarlijks met 10%) toegevoegd aan de universiteiten. De regelgeving (III.46 van de Codex Hoger Onderwijs) legt nominatief vast hoeveel investeringsmiddelen vanaf begrotingsjaar 2015 overgaan van de hogescholen naar de universiteiten. Tevens werd het verdelingsmechanisme van de investeringsmachtigingen voor de hogescholen aangepast. Daarbij werden voor het begrotingsjaar 2014 de bedragen van de investeringsmachtigingen voor de hogescholen nominatief in de regelgeving vastgelegd, dit op basis van de theoretisch vastgelegde investeringsmachtigingen uit het begrotingsjaar 2013. Tevens werden voor de periode 2015-2024 de bedragen vastgesteld en het volgende verdelingsmechanisme decretaal ingeschreven (zie memorie van toelichting bij het hierboven vermelde decreet van 20 december 2013):

- De hierboven vermelde globale daling van de beschikbare investeringsmachtigingen voor de hogescholen;
- De investeringsmiddelen van 2014 worden in de periode 2015-2024 per hogeschool gelijkmatig verminderd met 10% per jaar;
- Tegelijk met deze afbouw wordt een nieuw systeem van verdeling van investeringsmiddelen in de hogescholen ingevoerd dat gelijkmatig aangroeit met 10% per jaar op basis van gewogen opgenomen studiepunten.

Na deze overgangperiode wordt vanaf het begrotingsjaar 2024 het totale bedrag voor de hogescholen volledig verdeeld op basis van het nieuwe mechanisme, zoals opgenomen in artikel III.46/1 van de Codex Hoger Onderwijs. Ook in deze nieuwe regeling werd er bij de hogescholen gewerkt met investeringsmachtigingen en niet met investeringskredieten zoals bij de universiteiten. In de memorie van toelichting bij het hierboven vermelde decreet van 20 december 2013 staat dat het de bedoeling is om in het hoger onderwijs op termijn de huidige investeringsmachtigingen te vervangen door investeringskredieten, dit om te komen tot een uniforme financiering van de investeringsmiddelen in alle instellingen van hoger onderwijs.

De voorbije jaren werden daartoe de nodige maatregelen genomen, zodat vanaf het begrotingsjaar 2018 er dan ook bij de hogescholen gewerkt kan worden met investeringskredieten. Dit betekent zowel voor de hoger onderwijsinstellingen als voor de overheid een vermindering van de administratieve lasten. Met de voorliggende artikelen wordt dan ook de regelgeving terzake aangepast. Van deze beweging wordt gebruik gemaakt om de huidige regelgeving te verduidelijken en te vereenvoudigen, zonder wijzigingen aan te brengen aan het mechanisme. Ook worden alle bedragen vastgelegd op indexniveau 2017.

In paragraaf 1 van het aangepaste artikel III.46 van de Codex Hoger Onderwijs worden de aangepaste globale bedragen van de investeringskredieten vastgelegd, opgesplitst naar gesubsidieerde vrije hogescholen en publiekrechtelijke hogescholen, en dit vanaf het begrotingsjaar 2018. Deze bedragen zijn de bedragen opgenomen in het bestaande artikel 46, aangepast aan de volgende indexeringen:

- Begrotingsjaar 2015: 100,59% (niet afgerond);
- Begrotingsjaar 2017: 101,47% (niet afgerond).

In paragraaf 2 wordt de verdelingswijze vastgelegd. Zoals hierboven reeds vermeld blijft het principe van gelijkmatige afbouw van het oude systeem en gelijktijdig opbouw van het nieuwe verdelingsmechanisme behouden. Voor de jaarlijkse afbouw worden de bedragen die in het bestaande artikel III.46 van de Codex nominatief vastgelegd zijn in de periode 2015-2024 per hogeschool gelijkmatig verminderd met 10% per jaar, dit na de globale jaarlijkse vermindering van 10% voor de overdracht naar de universiteiten. Ook hier wordt vertrokken van de nieuwe bedragen op indexniveau 2017.

In punt 1 van deze paragraaf wordt de afbouw vastgelegd: per begrotingsjaar wordt vastgelegd welk globaal bedrag respectievelijk onder de gesubsidieerde vrije hogescholen en de publiekrechtelijke hogescholen verdeeld wordt op basis van het aandeel van de hogescholen. Dit aandeel is gelijk aan het aandeel dat de hogescholen in het begrotingsjaar 2014 ontvangen hebben, toen het bedrag nominatief per hogeschool decretaal vastgelegd was (zie tabel hierna0). Door deze percentages nu decretaal vast te leggen in paragraaf 3 van het voorliggende artikel wordt de gelijkmatige afname per hogeschool gegarandeerd, zoals beoogd met het hierboven vermelde decreet van 20 december 2013.

Vrije gesubsidieerde hogescholen	2014 (prijsniveau 2013)	%
Arteveldehogeschool	1.445.098	10,08%
LUCA School of Arts	1.398.170	9,75%
Karel de Grote Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen	1.555.028	10,85%
Katholieke Hogeschool Vives Noord	597.532	4,17%
Thomas More Kempen	1.342.257	9,36%
UC Leuven	1.483.747	10,35%
UC Limburg	932.962	6,51%
Thomas More Mechelen Antwerpen	1.722.213	12,01%
Katholieke Hogeschool Vives Zuid	1.267.790	8,84%
Odisee	2.590.203	18,07%
Totaal vrij gesubsidieerde hogescholen	14.335.000	100,00%

Publiekrechtelijke hogescholen	2014 (prijsniveau 2013)	%
Erasmushogeschool Brussel	1.115.855	10,73%
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen	2.708.251	26,04%
Hogeschool Gent	3.863.621	37,15%
Hogeschool West-Vlaanderen	1.201.431	11,55%
Hogeschool PXL	1.511.842	14,54%
Totaal publiekrechtelijke hogescholen	10.401.000	100,00%

Parallel hiermee wordt in punt 2 van deze paragraaf de opbouw vastgelegd: per begrotingsjaar wordt vastgelegd welk globaal bedrag respectievelijk onder de gesubsidieerde vrije hogescholen en de publiekrechtelijke hogescholen verdeeld wordt op basis van het nieuwe verdelingsmechanisme ingevoerd met het voornoemde decreet van 20 september 2013. Om de leesbaarheid van het geheel te vergroten wordt dit mechanisme onveranderd opgenomen in paragraaf 4 van dit artikel. Artikel III.46/1 van dezelfde Codex wordt dan ook opgeheven.

Paragraaf 5 van het voorliggende artikel III.46 legt de jaarlijkse aanpassing van de bedragen aan de ABEX-index vast. Deze regeling is identiek aan deze van de universiteiten (zie artikel III.54, §2).

In artikel III.54/1 van de Codex Hoger Onderwijs, dat de bedragen vastlegt van de investeringsmachtigingen die van hogescholen van de universiteiten overgedragen worden, worden parallel met artikel III.46 de investeringsmachtigingen ook vervangen door investeringskredieten. Tevens wordt ook hier vertrokken van de bedragen op indexniveau 2017.

Artikel VI.21

Overeenkomstig artikel IV.83, §4, van de Codex Hoger Onderwijs worden de jaarrekeningen van de hogescholen en de universiteiten goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In het kader van vereenvoudiging stellen de commissarissen van de Vlaamse Regering voor om deze goedkeuring door de Vlaamse Regering niet langer op te leggen als de bevoegde regeringscommissaris (en bij de universiteiten de afgevaardigde van financiën) in zijn analyse een gunstig advies uitbrengt. In dat geval wordt de goedkeuring beschouwd als verworven.

Met het decreet van 21 maart 2014 tot aanpassing van enkele bepalingen hoger onderwijs die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen, werd een gelijkaardige vereenvoudiging ingevoegd bij de goedkeuring van de begrotingen. Net zoals bij de begrotingen maken de commissarissen (en de afgevaardigde van financiën bij de universiteiten) een gedegene analyse van de jaarrekeningen van de hogescholen en universiteiten. Deze analyse en het daaruit volgend advies gelden ook hier als een attestering voor de conformiteit van de jaarrekening aan de wettelijke verplichtingen. Daarenboven gaan de commissarissen (en de afgevaardigde van financiën) na of het financieel evenwicht van de instelling niet in het gedrang wordt gebracht. Bij een positief advies behoeft de jaarrekening dan ook geen verdere goedkeuring van de Vlaamse Regering. Op deze manier wordt de administratieve procedure voor de behandelingen van jaarrekeningen ingekort en vereenvoudigd.

Artikel VI.22

Vanaf het academiejaar 2019-2020 zal het toezicht hoger onderwijs uitgeoefend worden door vier regeringscommissarissen. De conceptnota stelt dat er in functie van de pensioneringen tijdelijk met vijf commissarissen kan gewerkt worden. Op 1 oktober 2017 stroomt één van de huidige regeringscommissarissen bij de hogescholen al uit wegens pensionering. De hogescholen binnen dit ambtsgebied worden toegewezen aan een of meer van de resterende regeringscommissarissen in functie. Waar nu de huidige regelgeving voorziet in een opsplitsing van het toezicht over regeringscommissarissen exclusief toegewezen aan een (of meer) universiteit(en) of exclusief toegewezen aan hogescholen, houdt dit artikel de mogelijkheid in van deze situatie af te wijken. Dit artikel voorziet namelijk in de mogelijkheid een mix van hogescholen en universiteiten toe te wijzen aan de verschillende regeringscommissarissen en faciliteert aldus de transitie naar het nieuwe model.

Artikel VI.23, VI.24, VI.26, VI.27

Op dit moment bepaalt de Codex Hoger Onderwijs dat een aanstelling en een benoeming van een personeelslid van een hogeschool of universiteit van rechtswege en zonder vooropzeg eindigt op het moment dat het personeelslid de leeftijdsgrens bereikt heeft of, als het bestuur hiermee instemt, op het einde van het academiejaar waarin het personeelslid de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft. Voor het zelfstandig academisch personeel bepaalt de wet van 4 augustus 1986 dat zij "op rust gesteld op het einde van het academiejaar tijdens hetwelk zij 65 jaar worden, of op een datum gelegen tussen hun 65ste verjaardag en het einde van het lopend academiejaar". Voor de andere personeelsleden van de universiteiten en hogescholen bepaalt de Codex Hoger Onderwijs dat een aanstelling of benoeming van rechtswege en zonder vooropzeg eindigt op het moment dat het personeelslid de leeftijdsgrens bereikt heeft of, als het bestuur hiermee instemt, op het einde van het academiejaar waarin het personeelslid de leeftijd van 65 jaar bereikt heeft.

Met deze aanpassingen wordt het principe dat voor het zelfstandig academisch personeel geldt, ook ingevoerd voor het onderwijzend personeel van de hogescholen. Een personeelslid dat hierom vraagt, heeft het recht om tot het einde van het academiejaar verder te werken, zonder dat hiervoor de instemming van het instellingsbestuur nodig is.

Voor de leden van het administratief en technisch personeel, waarvoor de inhoud van de functie losstaat van een academiejaar, blijft de huidige regeling behouden dat zij bij het bereiken van de pensioenleeftijd maar kunnen verder werken tot het einde van het academiejaar wanneer het instellingsbestuur hiermee akkoord gaat.

Naast de aanpassing van het van rechtswege einde van de aanstelling of benoeming, bevatten de artikelen ook een terminologische aanpassing en wordt er gesproken van de "wettelijke pensioenleeftijd" in plaats van "leeftijdsgrens" of het vermelden van een leeftijd. Dit is de term die de federale pensioendienst gebruikt en staat los van een exacte leeftijd.

Artikel VI.25

Een van algemene toelatingsvoorwaarden voor een personeelslid aan een hogeschool is voldoen aan de dienstplichtwetten.

Vermits de dienstplicht in België al ettelijke jaren afgeschaft is en er geen indicaties zijn dat die op korte of middellange termijn opnieuw zal worden ingevoerd, wordt deze voorwaarde geschrapt. Ook in de rechtspositieregelingen voor het niet-hoger onderwijs wordt deze voorwaarde geschrapt.

Artikel VI.28

Technische aanpassing. De Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat in afwachting dat de Vlaamse Regering de regels inzake ziektecontrole vastlegt, de op 1 januari 1996 geldige wettelijke en reglementaire bepalingen inzake controle op de afwezigheid wegens ziekte van toepassing blijven. Het gaat om een overgangsbepaling die verwees naar artikel 66 uit het hogescholendecreet van 13 juli 1994. Dat artikel stelde dan weer dat de personeelsleden van de hogescholen op hun afwezigheden wegens ziekte gecontroleerd worden volgens de regels die de Vlaamse Regering vaststelt.

Artikel 66 van het hogescholendecreet is ondertussen opgeheven. Deze maatregel bevestigde een al jaren bestaande praktijk dat de hogescholen zelf hun eigen regeling uitwerkten voor de controle op de afwezigheid wegens ziekte. Er is dus geen besluit van de Vlaamse Regering meer nodig dat bepaalt hoe de controle moet gebeuren. Zolang de overgangsregel uit artikel V.259, §5, van de Codex behouden blijft, kan hierover onzekerheid bestaan. Om deze onzekerheid weg te werken, wordt deze bepaling opgeheven.

HOOFDSTUK 7. DECRETEN RECHTSPOSITIE ONDERWIJSPERSONEEL

Afdeling 1 en 2. Decreet betreffende de rechtspositie van het onderwijspersoneel.

Artikel VII.1, VII.3, VII.6, VII.7, VII.8, VII.11, VII.13, VII.17, VII.18, VII.19

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding werd de regelgeving met betrekking tot de verlofstelsels in het onderwijs grondig herschreven.

De terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden (TBSPA), de verschillende types afwezigheid voor verminderde prestaties en de afwezigheid van lange duur gewettigd door familiale redenen worden samengevoegd tot één verlofstelsel, nl. de afwezigheid voor verminderde prestaties. Vanaf 1 september 2017 is er geen sprake meer van de terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden. Deze vorm van terbeschikkingstelling kan bijgevolg worden geschrapt in de decreten rechtspositie.

Ook alle bepalingen voor de gevolgen van het nemen van een TBSPA kunnen worden geschrapt of aangepast.

Artikel VII.2, VII.9, VII.12, VII.14

Bij tijdelijke aanstelling in een betrekking in het onderwijs moet een personeelslid aan een aantal aanstellingsvoorwaarden voldoen.

Een van die aanstellingsvoorwaarden voor een mannelijk personeelslid is voldoen aan de dienstplichtwetten.

Vermits de dienstplicht in België al ettelijke jaren is opgeschort en er geen indicaties zijn dat die op korte of middellange termijn opnieuw zal worden ingevoerd, wordt deze voorwaarde geschrapt.

Deze schrapping heeft geen impact op de administratieve of geldelijke toestand van de personeelsleden die reeds aangesteld zijn in het onderwijs. Deze personeelsleden voldeden op het ogenblik van hun indiensttreding of benoeming aan de gestelde voorwaarden en dit blijft ook zo na de wijziging van deze artikelen.

Artikel VII.4, VII.16

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding werd de regelgeving met betrekking tot de verlofstelsels in het onderwijs grondig herschreven.

Vanaf 1 september 2017 hebben personeelsleden de mogelijkheid om een verlof voor verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar te nemen. Het personeelslid met een verlof verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar heeft éénmalig het recht om zijn verlof te beëindigen en zijn betrekking opnieuw op te nemen of opnieuw volledig uit te oefenen vanaf 1 september. Het personeelslid moet in dat geval zijn voornemen meedelen aan het schoolbestuur vóór 1 mei. Hij heeft dan nog één keer de mogelijkheid om gebruik te maken van een verlof voor verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar.

Het is de bedoeling dat de uren waarin het personeelslid voor de tweede keer een verlof voor verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar opneemt, vacant verklaard worden. Deze mogelijkheid tot vacant verklaring wordt nu ingeschreven in de decreten rechtpositie. Aangezien het personeelslid dat voor de tweede keer een verlof voor verminderde prestaties vanaf de leeftijd van 55 jaar opneemt, definitief kiest om gedeeltelijk een verlof op te nemen tot aan zijn pensioen, is het logisch dat voor dit personeelslid een eventuele uitbreiding van vaste benoeming beperkt wordt tot het volume van de prestaties die hij maximaal nog kan uitoefenen gedurende zijn verlof. Op dezelfde manier kan de tijdelijke aanstelling niet uitgebreid worden in vergelijking tot het volume van de tijdelijke aanstelling op de vooravond van het verlof.

Artikel VII.5, VII.15

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding werd de regelgeving met betrekking tot de verlofstelsels in het onderwijs grondig herschreven.

De terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden, de verschillende types afwezigheid voor verminderde prestaties en de afwezigheid van lange duur gewettigd door familiale redenen worden samengevoegd tot één verlofstelsel, nl. de afwezigheid voor verminderde prestaties.

Vanaf 1 september 2017 is er geen sprake meer van de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheden. Deze vorm van afwezigheid kan bijgevolg worden geschrapt in de decreten rechtspositie en moet worden vervangen door de algemene term "afwezigheid voor verminderde prestaties".

Bovendien moet voor deze afwezigheid voor verminderde prestaties (AVP) decretaal ook de mogelijkheid tot vermindering in de zomervakantie worden ingeschreven. Aangezien de afwezigheid voor verminderde prestaties vanaf 1 september dezelfde soepelheid heeft als de huidige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden (TBSPA), worden de regels van de vermindering bij een TBSPA nu ook van toepassing gemaakt op de afwezigheid voor verminderde prestaties.

Artikel VII.10

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding werd het recht op zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs ingevoerd.

In artikel 4, §5, eerste en tweede lid van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerd centra voor leerlingenbegeleiding, zijn de bevoegdheden vastgelegd van het college van burgemeester en schepenen in het Vlaamse Gewest en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de toekenning van verloven en afwezigheden. Aan de opgesomde bevoegdheden wordt het zorgkrediet toegevoegd.

HOOFDSTUK 8. KWALITEIT VAN ONDERWIJS

Artikel VIII.1

Het decreet kwaliteit voorziet in de financiële ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdiensten door middel van personeel en werkingsmiddelen, zodat zij de scholen kunnen begeleiden in het kader van hun interne kwaliteitszorg. Per onderwijskoepel kan er één pedagogische begeleidingsdienst worden opgenomen in de betoelaging.

De financiering van de pedagogische begeleidingsdiensten gebeurt anders naar gelang de omvang van de onderwijsniveaus die zij begeleiden. Indien een onderwijskoepel minstens 350 organieke betrekkingen telt in hetzij het basisonderwijs, hetzij het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs samen, heeft de pedagogische begeleidingsdienst van deze koepel recht op een personeelsformatie. Bovendien worden de reguliere werkingsmiddelen berekend a rato van de personeelsformatie van de begeleidingsdienst. Begeleidingsdiensten met personeelsformatie hebben daarnaast recht op aanvullende werkingsmiddelen (voormalige SNPB-middelen, middelen voor volwassenenonderwijs en Voorrangbeleid Brussel).

Door de toetreding van enkele koepelloze centra voor volwassenenonderwijs tot het Vlaams Onderwijs OverlegPlatform, telt VOO vanaf 1 september 2015 meer dan 350 organieke betrekkingen in het niveau SO, VO, en DKO samen. In principe heeft zij dus voor het eerst recht op een personeelsformatie en worden bijgevolg de reguliere en aanvullende werkingsmiddelen op een andere manier berekend. Dit heeft echter onverwachte verdelingseffecten op de aanvullende werkingsmiddelen die de bestaande begeleidingsdiensten met personeelsformatie zouden ontvangen. Bovendien zou VOO naast een halftijdse betrekking voor een reguliere pedagogisch adviseur eveneens recht hebben op een halftijdse betrekking voor een pedagogisch adviseur voor de centra voor leerlingenbegeleiding, terwijl het merendeel van haar organieke betrekkingen zich situeert in het volwassenenonderwijs waarvoor de CLB niet bevoegd zijn.

Voor de schooljaren 2015-2016 en 2016-2017 werd een overgangsmaatregel voorzien. Het is aangeraden om deze maatregel nog twee schooljaren te verlengen zodat samen met de verschillende begeleidingsdiensten nagegaan kan worden of en hoe de toekenning van de aanvullende werkingsmiddelen gewijzigd dient te worden, en hoe de toekenning van personeelsformatie kan gebeuren. Daarnaast loopt eind 2018-2019 ook de convenant tussen de onderwijskoepels van OKO en de Vlaamse Regering af, waarin enkele ondersteuningsprojecten werden toegekend. Het is wenselijk om de gevolgen voor VOO (bij het al dan niet toekennen van personeelsformatie binnen of buiten OKO) samen te bekijken met de nieuwe convenant. In afwachting van deze nieuwe regeling blijft VOO zoals voorheen (binnen OKO) op forfaitaire wijze werkingsmiddelen betaald worden, zonder de decretaal omschreven personeelsformatie te ontvangen.

Artikel VIII.2

Bij tijdelijke aanstelling in een betrekking bij de onderwijsinspectie moet een personeelslid aan een aantal aanstellingsvoorwaarden voldoen.

Een van die aanstellingsvoorwaarden voor een mannelijk personeelslid is voldoen aan de dienstplichtwetten.

Vermits de dienstplicht in België al ettelijke jaren is opgeschort en er geen indicaties zijn dat die op korte of middellange termijn opnieuw zal worden ingevoerd, wordt deze voorwaarde geschrapt.

Artikel VIII.3

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding werd de regelgeving met betrekking tot de verlofstelsels in het onderwijs grondig herschreven.

De terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden, de verschillende types afwezigheid voor verminderde prestaties en de afwezigheid van lange duur gewettigd door familiale redenen worden samengevoegd tot één verlofstelsel, nl. de afwezigheid voor verminderde prestaties. Vanaf 1 september 2017 is er geen sprake meer van de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheden. Deze

vorm van afwezigheid kan bijgevolg worden geschrapt in het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en moet worden vervangen door de algemene term "afwezigheid voor verminderde prestaties".

Bovendien moet voor deze afwezigheid voor verminderde prestaties (AVP) decretaal ook de mogelijkheid tot vermindering in de zomervakantie worden ingeschreven. Aangezien de afwezigheid voor verminderde prestaties vanaf 1 september dezelfde soepelheid heeft als de huidige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden (TBSPA), worden de regels van de vermindering bij de TBSPA nu van toepassing gemaakt op de afwezigheid voor verminderde prestaties.

Artikel VIII.4, VIII.5

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 30 augustus 2016 betreffende het zorgkrediet voor de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding werd de regelgeving met betrekking tot de verlofstelsels in het onderwijs grondig herschreven.

De terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden, de verschillende types afwezigheid voor verminderde prestaties en de afwezigheid van lange duur gewettigd door familiale redenen worden samengevoegd tot één verlofstelsel, nl. de afwezigheid voor verminderde prestaties. Vanaf 1 september 2017 is er geen sprake meer van de terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden. Deze vorm van terbeschikkingstelling kan bijgevolg worden geschrapt in het decreet kwaliteit. Ook alle bepalingen inzake de gevolgen van het nemen van een TBSPA kunnen worden geschrapt of aangepast.

HOOFDSTUK 9. DIVERSE BEPALINGEN

Afdeling 1. Wet tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving

Artikel IX.1

Door het decreet van 7 december 2007 betreffende energieprestaties in scholen werd in artikel 13, §1, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving een punt 3 ingevoegd dat voor schoolgebouwen een peil van primair energiegebruik oplegde van E-70 om in aanmerking te komen voor de investeringsmiddelen voor schoolinfrastructuur. Dit alles in de context van de toenmalige regelgeving inzake energie.

Einde 2007 stond de reglementering met betrekking tot energieprestaties nog in een beginfase. Het algemene opgelegde energieprestatiepeil voor nieuwbouw was toen E100. Voor de meeste verbouwingswerken bestond geen energieprestatieverplichting. Deze aanvulling bij de wet van 29 mei 1959 paste in een streven om met gesubsidieerde scholenbouw een voortrekkersrol op te nemen.

Ondertussen zijn de verplichtingen met betrekking tot de energieprestaties van schoolgebouwen verder verstrengd. Het Vlaams Energieagentschap (VEA) bepaalt op regelmatige tijdstippen opnieuw welk kostenoptimum inzake energieprestaties aangewezen is voor een bepaald type van investeringen in een bepaald type van gebouwen. Ook voor (sommige) verbouwingen bestaat ondertussen de verplichting om een energieprestatiepeil te halen van E90. Uit de studie van VEA bleek dat een strenger E-peil voor die verbouwingen (vb. E70) niet haalbaar en in een levenscycluskost-afweging niet wenselijk is.

Door die evolutie is een situatie ontstaan waarbij decretaal een onredelijke subsidie-eis wordt opgelegd aan sommige gesubsidieerde verbouwingen van schoolgebouwen. Er wordt voorgesteld om in de onderwijswetgeving de E-70 als voorwaarde om in aanmerking te komen voor investeringsmiddelen voor schoolinfrastructuur te schrappen, omdat door een ander reglementair kader vanuit leefmilieu, een strenger, beter

aangepast en beter opgevolgd energieprestatiekader wordt opgesteld en opgevolgd en geïmplementeerd inclusief sanctiëring bij het niet halen van de opgelegde minimale energieprestaties.

Afdeling 2. Decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding

Artikel IX.2

Een CLB kan enkel bij de start van een nieuwe omkaderingsperiode fuseren. Met het huidige onderwijsdecreet XXVII wordt de omkaderingsperiode verlengd met 1 schooljaar, de nieuwe omkaderingsperiode gaat in op 1 september 2018. Een aantal CLB's willen al op 1 september 2017 fuseren. Het wordt mogelijk gemaakt dat centra die willen fuseren dit kunnen, zonder dat hiervoor een nieuwe berekening van de omkadering moet gebeuren die impact kan hebben op centra die geen deel uitmaken van de fusie. Het gaat enkel om een tijdelijke overgangsmaatregel met behoud van de omkadering van 2016-2017 voor een jaar in 2017-2018.

Bij fusie van twee of meer CLB kan slechts 1 ambt van directeur in stand worden gehouden. Het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding stelt immers dat een centrum steeds een basisformatie moet hebben (artikel 74) en daarnaast een aanvullende personeelsformatie kan inrichten met haar omkaderingsgewichten (artikel 75) De basisformatie bevat 1 ambt van directeur en in de aanvullende personeelsformatie kunnen enkel wervingsambten van het technisch personeel worden ingericht.

Dit betekent dat bij een fusie het betrokken centrumbestuur een van de betrokken directeurs in dienst houdt. Voor de overige directeurs zijn twee situaties mogelijk:

- de directeur is bij mandaat aangesteld. Na de fusie eindigt het mandaat en als het personeelslid in een onderliggend ambt vast benoemd is, valt hij of zij op dat ambt terug.
- De directeur is vastbenoemd. Na de fusie wordt deze directeur ter beschikking gesteld wegens ontstentenis van betrekking en is de regelgeving betreffende reffectatie en wedertewerkstelling van toepassing.

Artikel IX.3

Volgend schooljaar 2016-2017 is het laatste jaar van de vastgelegde omkaderingsperiode voor de CLB, in principe start er een nieuwe periode vanaf schooljaar 2017-2018. Het is nu de bedoeling de omkaderingsperiode met 1 jaar te verlengen om de nieuwe omkaderingsperiode die daarop volgt gelijk te laten lopen met het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding (en omkadering) dat ingaat schooljaar 2018-2019.

Afdeling 3. Decreet betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad

Artikel IX.4

Artikel 48 van het decreet betreffende participatie op school bepaalt de bevoegdheden van de deelraden van de schoolraad (pedagogische raad, leerlingenraad en ouderraad), zowel in het gesubsidieerd als het gefinancierd onderwijs. Daarvoor wordt verwezen naar de bevoegdheden van de schoolraad in artikel 21 van het decreet.

Artikel 21 is evenwel enkel van toepassing op het gesubsidieerd onderwijs. Voor het gemeenschapsonderwijs zijn de bevoegdheden van de schoolraad vastgelegd in artikel 11, §1, van het bijzonder decreet van het gemeenschapsonderwijs. Door de exclusieve verwijzing naar de bevoegdheden van de schoolraden in het gesubsidieerd onderwijs krijgen de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad in het gemeenschapsonderwijs andere bevoegdheden dan de schoolraden waarvan zij

deelraden zijn. Dat is nooit de bedoeling geweest. Het voorstel voegt, voor het gemeenschapsonderwijs, de verwijzing toe naar artikel 11, §1, van het bijzonder decreet.

Artikel IX.5

De opdracht van de VLOR bestaat uit "adviesverlening" en "overleg". Adviesverlening is de formulering van een onderbouwde raadgeving of van een beredeneerd standpunt over een beleidsaangelegenheid, op basis van een onderlinge beraadslaging. De Vlaamse Onderwijsraad is een forum, waar de partners die bij het onderwijs betrokken zijn, ontwerpen van decretale beslissingen en teksten met beleidsmatige inslag bespreken en toetsen aan onderwijskundige, pedagogische en maatschappelijke criteria en de effecten van de beleidsopties op kinderen nagaan. De VLOR is een strategische adviesraad waarbij de nadruk ligt op de maatschappelijke en onderwijskundige reflectie op de voorstellen van de overheid. Het advies van de VLOR is dan ook logisch voorzien voor nieuwe regelgeving en voor het impact op het onderwijsveld. (Vlaams Parlement, 2003-2004, stuk 1955, pagina 31, e.v.)

De Raad van State maakt nu een opmerking rond het verplicht advies van de VLOR bij besluiten of decreten van codificatie of coördinatie. Vooreerst situeert een oefening van codificatie zich op het niveau van een Besluit van de Vlaamse Regering. De machtiging is gegeven op niveaudecreet en daar heeft de VLOR zijn adviesrol kunnen spelen. Verder is het zo dat met een codificatie er geen ontwerpen van decretale beslissingen door het onderwijsbeleid geformuleerd worden. Deze opmerking werd niet gesteld naar aanleiding van de Codex Secundair Onderwijs en de Codex Hoger Onderwijs.

Het is evident dat een adviesverlening van de VLOR niet terzake is bij een codificatie, die een verzameling is van al lang bestaande regelgeving. Het is trouwens zo dat bij alle wetgeving die in een codificatie wordt opgenomen de VLOR reeds bij de concipiëring van deze wetgeving werd betrokken. Verder heeft het advies van de VLOR weinig betekenis omdat een codificatie niet toelaat om meer inhoudelijke aanpassingen door te voeren.

Om verdere discussies hieromtrent te vermijden worden decreten en besluiten van codificatie en coördinatie van regelgeving uitgesloten van verplicht advies door de VLOR.

Afdeling 4. Decreet tot oprichting van het Vlaams Agentschap voor Ondernemingsvorming-Syntra Vlaanderen

Artikel IX.6

In artikel 123/11 van de Codex Secundair Onderwijs wordt opgesomd welke tuchtmaatregelen kunnen worden genomen in de leertijd. Eén van deze tuchtmaatregelen was de uitsluiting van de leerling uit de leertijd. Deze tuchtmaatregel is met ingang van 1 september 2016 door het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen opgeheven. Aangezien deze tuchtmaatregel ook vermeld is in artikel 44 van het oprichtingsdecreet Syntra Vlaanderen, moet hij ook daar worden geschrapt.

Het artikel van het onderwijsdecreet 27 heeft tot doel om artikel 44 van het oprichtingsdecreet van Syntra Vlaanderen in overeenstemming te brengen met het gewijzigde artikel 123/11 van de Codex Secundair Onderwijs.

De retroactiviteit wordt gemotiveerd door de noodzaak aan overeenstemming tussen beide reglementeringen en is in het belang van de leerling. Met de terugwerkende kracht wordt op hetzelfde moment de tuchtmaatregel "uitsluiting" in beide decreetteksten op

hetzelfde moment opgeheven. In het onderwijsveld werd de Codex Secundair Onderwijs gevolgd waardoor er geen leerlingen meer uitgesloten werden na 1 september 2016. De retroactiviteit grijpt dus niet in op uitgevoerde of lopende procedures van uitsluiting vanaf 1 september 2016.

Afdeling 5. Decreet betreffende de organisatie van tijdelijke projecten

Artikel IX.7

Met het decreet van 9 december 2005 wordt aan scholen die deelnemen aan tijdelijke projecten de mogelijkheid gegeven om af te wijken van bepaalde wettelijke en decretale bepalingen. Het besluit van de Vlaamse Regering op een tijdelijk project, waarin onder meer deze afwijkingen worden geduid, dient steeds te worden bekrachtigd bij decreet door het Vlaams Parlement.

Met het voorstel van artikel wijzigen we voormeld decreet door te bepalen dat voor een loutere uitbreiding van een proefproject geen bekrachtiging bij decreet noodzakelijk is, op strikte voorwaarde dat er geen nieuwe inhoudelijke afwijkingen zijn van wettelijke en decretale bepalingen. De eerder toegestane afwijkingen die decretaal zijn bekrachtigd, blijven gehandhaafd maar kunnen wel een ruimer toepassingsgebied krijgen, bv. naar aantal scholen, naar soorten opleidingen, e.a. Aan het initieel opzet van het project verandert dus niets, maar schaalvergroting, waardoor bv. een bredere evaluatiebasis voor het project wordt bekomen, kan wél door de Vlaamse Regering worden beslist zonder decretale bekrachtiging.

Ten aanzien van de VLOR wordt verder benadrukt dat het niet gaat om nieuwe inhoudelijke afwijkingen van enige decreetgeving. Het gaat enkel om een uitbreiding naar volume en waarbij het legistiek goedkeuringsproces voor uitbreiding van een eerder gestarte proeftuin korter wordt.

Afdeling 6. Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de bij decreet te bekrachtigen decretale specifieke eindtermen "topsport", algemeen en technisch secundair onderwijs

Artikel IX.8

Specifieke eindtermen zijn minimumdoelen die met een schoolpopulatie op het einde van de derde graad van een doorstroomgerichte opleiding secundair onderwijs moeten worden bereikt. Eindtermen worden vastgelegd door de Vlaamse Regering en bekrachtigd door het Vlaams Parlement. Hier gaat het om het besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2006 tot vaststelling van de bij decreet te bekrachtigen decretale specifieke eindtermen "topsport" Algemeen en technisch secundair onderwijs. Dit besluit werd bekrachtigd bij het decreet van 2 juni 2006.

In de regelgeving op de specifieke eindtermen topsport wordt op één plaats naar het BLOSO verwezen. Deze term wordt thans vervangen door "Sport Vlaanderen" als nieuwe naam van het betrokken Agentschap.

Afdeling 7. Decreet betreffende de studiefinanciering

Er worden een beperkt aantal technische aanpassingen doorgevoerd in het decreet studiefinanciering, die noodzakelijk zijn om de afstemming met andere wetgeving te behouden.

Artikel IX.9

Bij dit artikel worden twee definities technisch aangepast, die van belang zijn bij de toekenning van het recht op studiefinanciering. In de eerste plaats wordt de definitie van

“gehuwd” uitgebreid. Uit de dossierbehandeling blijkt dat in een zeer beperkt aantal nieuw samengestelde gezinnen, de partners juridisch niet gehuwd of wettelijk samenwonend zijn, noch gemeenschappelijke kinderen hebben, maar in de praktijk toch een huishouding vormen. Dit blijkt in het bijzonder uit het feit dat de ene partner de kinderen van de andere fiscaal ten laste neemt. De voorgestelde wijziging zorgt ervoor dat deze gezinssituatie beschouwd wordt als één leefeenheid, waardoor alle kinderen op hetzelfde adres ook gelijk behandeld worden. Hiermee wordt ook de onlogische situatie vermeden dat het ene kind, dat door de nieuwe partner fiscaal ten laste genomen wordt, afgewezen wordt, terwijl zijn broer of zus wel een toelage ontvangt.

Het artikel past ook de definitie van “wettig verblijf” aan. Waar slachtoffers van mensenhandel en niet-begeleide minderjarigen voorheen een aankomstverklaring kregen, werd deze vervangen door een attest van immatriculatie. Voortaan zal het attest van immatriculatie dus kunnen gelden als een wettig verblijfsstatuut, voor zover deze uitgereikt werd aan slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel en niet-begeleide minderjarigen.

In het begrip “wettig verblijf” wordt de verwijzing naar een aankomstverklaring gewijzigd naar een attest van immatriculatie en met ingang van 1 september 2016. Deze wijziging is retroactief in het belang van de aanvrager en om ervoor te zorgen dat het recht op studiefinanciering van slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel en niet-begeleide minderjarigen al verzekerd kan worden in het aanvraagjaar 2016-2017.

Artikel IX.10

De aanpassing zorgt er voor dat het recht op studiefinanciering voor erkende vluchtelingen, gegarandeerd blijft. In het verleden kregen erkende vluchtelingen, net zoals personen die de subsidiaire bescherming genieten, een toelage, op voorwaarde dat hun verblijfsstatus erkend werd voor 31 december van het betrokken schooljaar. Van deze twee groepen kan immers aangenomen worden dat zij duurzaam in België zullen verblijven.

Erkende vluchtelingen krijgen omwille van een federale wetswijziging in 2016 voortaan echter pas een onbeperkt verblijfsrecht na een periode van 5 jaar tijdelijke verblijfsvergunningen. Analoog aan de regeling van subsidiair beschermden, die eveneens een tijdelijke verblijfskaart krijgen maar wel meteen recht hebben op studiefinanciering, wordt de regelgeving inzake studiefinanciering aangepast: wie op 31 december van het betrokken schooljaar de status van erkend vluchteling heeft, komt – net zoals voorheen – in aanmerking voor studiefinanciering.

Verder heeft ook de bepaling inzake studiefinanciering voor erkende vluchtelingen terugwerkende kracht naar 1 september 2016 in het belang van deze aanvragers. Deze wijziging zal ervoor te zorgen dat het recht op studiefinanciering van erkende vluchtelingen verzekerd kan blijven in het aanvraagjaar 2016-2017.

Artikel IX.11

Er wordt een beperkte aanpassing doorgevoerd in het decreet studiefinanciering, die noodzakelijk is om de afstemming met andere wetgeving te behouden. Het artikel betreft een noodzakelijke wijziging naar aanleiding van het uitbreiden van de studieomvang van de bachelor verpleegkunde van 180 studiepunten naar 240 studiepunten.

In het decreet studiefinanciering werden voor bacheloropleidingen maximale verwervingsgrenzen ingeschreven om voldoende studievoortgang met behoud van studiefinanciering te garanderen. Er werd een maximale grens gesteld aan het aantal studiepunten waarvoor men een toelage kan ontvangen, vóór het behalen van een diploma. Het uitgangspunt daarbij was een studieomvang van een bachelor van 180 studiepunten.

Om het recht op studiefinanciering te kunnen garanderen voor studenten die zich inschrijven voor de bacheloropleiding verpleegkunde van 240 studiepunten, worden uitzonderingen voorzien. Als de student voorafgaand aan de opleiding verpleegkunde reeds verworven studiepunten heeft behaald, dan wordt de verwervingsgrens, uitzonderlijk in het geval van verpleegkunde, vermeerderd met zestig studiepunten.

De bepaling heeft terugwerkende kracht naar 1 september 2016 in het belang van de betrokken studenten, die zo blijven in aanmerking komen voor studiefinanciering.

Artikel IX.12

Er komt een juridische verduidelijking bij artikel 34. Men behoort tot een leefeenheid "ten laste van een andere natuurlijke persoon", indien een kind ten gevolge van een gerechtelijke uitspraak geplaatst werd bij een andere natuurlijke persoon. (bv. een oom of tante) In de regelgeving stond dat het kind ten gevolge van die uitspraak fiscaal ten laste moest zijn van de andere natuurlijke persoon. Echter, het fiscaal ten laste zijn is slechts een indirect effect, dat niet rechtstreeks voortvloeit uit de uitspraak. De betreffende bevoegde instanties kunnen zich daar immers niet over uitspreken: het is het wetboek van inkomstenbelasting dat bepaalt wie fiscaal ten laste is. Wat wel relevant is, is dat de bevoegde instantie bepaalt dat het kind zijn hoofdverblijfplaats elders zal zijn, waaruit dan indirect volgt dat de financiële last voor het kind gedragen zal worden door het gezin waar het gedomicilieerd is. Het criterium wordt daarom geherformuleerd: indien een kind – op 31 december van het betrokken schooljaar – zijn hoofdverblijfplaats ten gevolge van bv. een gerechtelijke uitspraak bij een andere natuurlijke persoon heeft, behoort het tot die leefeenheid. De andere, alternatieve criteria, zoals bijvoorbeeld drie jaar lang zijn hoofdverblijfplaats hebben bij een andere natuurlijke persoon of er drie jaar lang fiscaal ten laste zijn, blijven onverkort gelden.

Afdeling 8. Decreet houdende oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs

Artikel IX.13

De sociale verkiezingen in de centra voor basiseducatie lopen het best samen met de algemene sociale verkiezingen. De volgende sociale verkiezingen basiseducatie hebben plaats in mei 2017. De algemene sociale verkiezingen hebben vorig jaar plaats gehad, in 2016. Bedoeling is om beide te laten samenlopen in de toekomst. Daarom zal het mandaat van de personeelsafgevaardigden in de LOC's voor de komende sociale verkiezingen basiseducatie slechts drie jaar in de plaats van vier jaar duren. (van 2017 tot 2020) Vanaf 2020 lopen de sociale verkiezingen basiseducatie samen met de algemene sociale verkiezingen met wederom mandaten van vier jaar.

Afdeling 9. Tijdelijke project Schoolbank op de werkplek

Artikel IX.14 tot en met IX.17

Met het decreet van 9 december 2005 wordt aan scholen die deelnemen aan tijdelijke projecten de mogelijkheid gegeven om af te wijken van bepaalde wettelijke en decretale bepalingen. Het besluit van de Vlaamse Regering op een tijdelijk project, waarin onder meer deze afwijkingen worden geduïd, dient steeds te worden bekrachtigd bij decreet door het Vlaams Parlement. De Raad van State neemt het standpunt in dat een bekrachtigd besluit een decretaal statuut aanneemt en enkel via decreet kan worden gewijzigd.

Het tijdelijk project "schoolbank op de werkplek" (duaal leren) werd bij besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd op 22 april 2016 en vervolgens bekrachtigd door het Vlaams Parlement op 10 juni 2016. Aan dit besluit worden decretaal de volgende concrete zaken aangepast:

1. De vereiste dat de klassenraad van het laatst gevolgde structuuronderdeel een advies over arbeidsrijpheid moet geven aan de kandidaat-leerling duaal leren blijkt in de praktijk niet altijd haalbaar (bv. voor een leerling die uit het niet-Vlaams onderwijs instapt, voor een leerling die reeds langer uit het secundair onderwijs is gestapt en terugkeert...). Daarom wordt geëxpliciteerd dat de trajectbegeleider een alternatieve werkwijze kan bepalen indien het beroep doen op die klassenraad om aan de jongere een advies te geven, niet mogelijk is.

In antwoord op de VLOR wordt gesteld dat de beslissing van de trajectbegeleider over de wijze waarop een advies over arbeidsrijpheid van de leerling tot stand komt, niet wordt bekrachtigd door de klassenraad. Dit om de planlast binnen de school niet in de hand te werken.

Het zou ook kunnen dat er geen bekrachtiging komt of dat het louter als een formaliteit wordt behandeld. Daarenboven zou het een precedent zijn in de onderwijsregelgeving dat de overheid oplegt dat een beslissing van één personeelslid door een groep van andere personeelsleden verplicht moet worden bekrachtigd.

(Vlaams Parlement, 2016-2017, Vraag om uitleg, nr. 2804, 20 oktober 2016)

2. Het forfaitair pakket van 12 uren-leraar of lesuren dat, als stimulans, wordt toegekend aan de projectscholen voor het schooljaar 2016-2017 wordt ook toegekend voor het schooljaar 2017-2018 als de opstart dan pas plaats vindt. Dit is onder meer het geval voor de duale opleiding elektromechanische technieken maar er zijn ook andere opleidingen waarvan, bij gebrek aan inschrijvingen, de organisatie in enkele scholen met een jaar is verdaagd.

3. De leerlingen in de BUSO-projectopleiding "groen- en tuinbeheer" worden samengeteld met de leerlingen van de niet-duale opleiding tuinbouwarbeider voor vaststelling van de vigerende norm van teeltleider; dit is logisch want het betreft twee opleidingen uit dezelfde beroepssector en voor de opleiding groen- en tuinbeheer moet eveneens beroep gedaan worden op de teeltleider. Om recht te hebben op een teeltleider, moet een school die OV3 aanbiedt 40 leerlingen hebben in de opleiding tuinbouwarbeider. (opleidings-, kwalificatie en integratiefase)

4. De voorzitter van het Vlaams Partnerschap wordt formeel toegevoegd aan het experten panel vanaf 1 september 2017.

Artikel IX.18

Naar aanleiding van het SYNTRA-advies is aan artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 betreffende het tijdelijke project "schoolbank op de werkplek" rond duaal leren in de leertijd een tweede lid toegevoegd.

Als het niet mogelijk is beroep te doen op de voltallige klassenraad van het laatste structuuronderdeel dat door de leerling in kwestie is gevolgd in het secundair onderwijs of het begeleidingsteam van de laatste opleiding die de leerling binnen de leertijd heeft gevolgd, kan de trajectbegeleider van de opleiding en het centrum binnen het tijdelijke project die door de betrokken personen worden gekozen, een alternatieve werkwijze vastleggen om tot desbetreffend advies te komen.

Afdeling 10. Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs

Artikel IX.19

Het gaat om een aantal louter technische correcties van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs. Een bepaalde verwijzing wordt correct gezet.

Het artikel heeft terugwerkende kracht naar 1 januari 2017 toe, omdat het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de codificatie dezelfde ingangsdatum heeft. Het herstellen van een decreetstekst dient dezelfde ingangsdatum te hebben als de oorspronkelijke tekst.

Artikel IX.20, 1°, 2°

Voor de internaten, verbonden aan scholen voor gewoon onderwijs, is er, net zoals voor de meeste 'soorten' instellingen binnen onderwijs een programmatie en een rationalisatienorm. Voor een internaat heet de rationalisatienorm de behoudsnorm. Voor scholen in het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs is er een regeling waarbij de financiering of de subsidiëring niet onmiddellijk stopt als de school op een teldatum onder de rationalisatienorm gaat. De financiering of subsidiëring stopt pas als de rationalisatie twee opeenvolgende keren niet gehaald wordt. Deze regeling wordt 'het genadejaar' genoemd. Het genadejaar is in de plaats gekomen van een regeling waarbij de minister van onderwijs afwijkingen kon toestaan.

Tot nu toe was er voor internaten en tehuizen een "afwijkingsregeling" en geen genadejaar. Dit wordt nu wel ingevoerd en de afwijkingsregeling wordt stopgezet, omdat ook voor internaten en tehuizen (en uiteraard voor de onderwijszoekenden die op internaat willen/moeten) de bescherming tegen een 'eenmalige' daling van het aantal internaten, belangrijk kan zijn, zonder dat dit onnodige planlast met zich meebrengt. Daarbij is een belangrijke planlast verminderd omdat het indienen van een dossier met bewijzen inzake bijzondere omstandigheden voor een afwijking op de leerlingennormen, wegvalt.

Artikel IX.20, 3°, 4°

Aangezien de rechtspositie van de personeelsleden van de basiseducatie in een onderwijsstatuut wordt uitgewerkt, krijgen zij, net als alle andere personeelsleden, de mogelijkheid te genieten van de voor onderwijs voorziene verlofstelsels en de geldelijke rechtspositie.

Het is dan ook de bedoeling dat het toepassingsgebied van het politiekverlof wordt uitgebreid met de personeelsleden van de sector basiseducatie.

Het toepassingsgebied van de basisprincipes van het geldelijk statuut wordt uitgebreid naar het personeel van de basiseducatie.

Op 1 januari 2018 treedt het decreet rechtspositie basiseducatie in werking.

Dit artikel heeft dan ook uitwerking met ingang van 1 januari 2018.

Artikel IX.21

In de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs worden de volgende decreten toegevoegd bij de machtigingsgrond tot verdere codificatie:

- Decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs;
- Decreet van 7 juli 2006 betreffende de inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur;
- Decreet van 7 december 2007 betreffende energieprestaties in scholen;
- Decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
- Decreet betreffende de alternatieve financiering van schoolinfrastructuur via project specifieke DBFM-overeenkomsten;
- Decreet betreffende het onderwijs XXVII.

Artikel IX.22

In het decreet van 23 december 2016 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017 wordt nog verwezen naar decreetsteksten die op 1 januari 2017 zijn opgeheven door de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 23 december 2016. De verwijzing wordt aangepast zonder enige inhoudelijke wijziging aan de oorspronkelijke tekst van het programmadecreet 2017.

Het artikel heeft terugwerkende kracht naar 1 januari 2017 toe, omdat het programmadecreet 2017 al dezelfde ingangsdatum heeft.

Afdeling 11. Opheffingsbepaling

Artikel IX.23

Er wordt een oud KB opgeheven waarin enkel nog een bepaling inzake samenzettingen, een zogenaamde splitsingsnorm van leerlingen was geregeld, dat bepalend was voor de berekening en toekenning van de onderwijskundige omkadering van de school bij het zeepreventorium te De Haan. Deze regelgeving is gelet op de ondertussen gewijzigde omstandigheden momenteel zeer moeilijk uitvoerbaar en controleerbaar. Door deze opheffing valt de school bij het zeepreventorium onder het richtgetal voor type 5 (5).

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS